

ZAKON

O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA

("Sl. glasnik RS", br. 44/2010)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: uslovi i način za obavljanje delatnosti u oblasti elektronskih komunikacija; nadležnosti državnih organa u oblasti elektronskih komunikacija; položaj i rad Republičke agencije za elektronske komunikacije; naknade; sprovođenje javnih konsultacija u oblasti elektronskih komunikacija; obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opšteg ovlašćenja; projektovanje, izgradnja ili postavljanje, korišćenje i održavanje elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme; pravo službenosti i zajedničkog korišćenja; međupovezivanje i pristup; pružanje usluga univerzalnog servisa; određivanje tržišta podložnih prethodnoj regulaciji, analiza tržišta, određivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom (u daljem tekstu: operator sa ZTS) i ovlašćenja Republičke agencije za elektronske komunikacije u odnosu na operatora sa ZTS; upravljanje i korišćenje adresa i brojeva (u daljem tekstu: numeracija); upravljanje, korišćenje i kontrola radio-frekvencijskog spektra; distribucija i emitovanje medijskih sadržaja; zaštita prava korisnika i pretplatnika; bezbednost i integritet elektronskih komunikacionih mreža i usluga; tajnost elektronskih komunikacija, zakonito presretanje i zadržavanje podataka; nadzor nad

primenom ovog zakona; mere za postupanje suprotno odredbama ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj elektronskih komunikacija u Republici Srbiji.

Član 2

Odredbe ovog zakona ne odnose se na elektronske komunikacione mreže za posebne namene, osim odredaba koje se odnose na korišćenje radio-frekvencija za posebne namene i posebne slučajeve međupovezivanja elektronskih komunikacionih mreža za posebne namene i javnih komunikacionih mreža.

Ciljevi i načela regulisanja odnosa u oblasti elektronskih komunikacija

Član 3

Ciljevi i načela regulisanja odnosa u oblasti elektronskih komunikacija zasnivaju se na:

- 1) obezbeđivanju uslova za ravnomeran razvoj elektronskih komunikacija na celoj teritoriji Republike Srbije;
- 2) obezbeđivanju predvidivosti poslovanja i ravnopravnih uslova za poslovanje operatora;
- 3) usklađivanju obavljanja delatnosti u oblasti elektronskih komunikacija sa domaćim i međunarodnim standardima;
- 4) obezbeđivanju dostupnosti usluga univerzalnog servisa svim građanima u Republici Srbiji, uz zadovoljenje potreba specifičnih društvenih grupa, uključujući osobe sa invaliditetom, starije i socijalno ugrožene korisnike;
- 5) obezbeđivanju međupovezivanja elektronskih komunikacionih mreža i usluga, odnosno operatora, pod ravnopravnim i uzajamno prihvatljivim uslovima;
- 6) podsticanju konkurencije, ekonomičnosti i delotvornosti u obavljanju delatnosti elektronskih komunikacija;
- 7) podsticanju racionalnog i ekonomičnog korišćenja numeracije i radio-frekvencijskog spektra;

8) obezbeđivanju maksimalne koristi za korisnike elektronskih komunikacija, uključujući osobe sa invaliditetom, starije i socijalno ugrožene korisnike, naročito u smislu izbora, cene i kvaliteta;

9) obezbeđivanju visokog nivoa zaštite interesa potrošača u odnosu sa operatorima, naročito obezbeđivanjem dostupnosti jasnih i potpunih informacija o cenama, uslovima pristupa i korišćenja (uključujući ograničenja) i kvalitetu javnih komunikacionih mreža i usluga, kao i efikasnim postupanjem po pritužbama na rad operatora;

10) obezbeđivanju stalnog unapređenja kvaliteta usluga elektronskih komunikacija;

11) obezbeđivanju mogućnosti krajnjih korisnika da, prilikom korišćenja javnih komunikacionih mreža i usluga, slobodno pristupaju i distribuiraju informacije, kao i da koriste aplikacije i usluge po svom izboru;

12) obezbeđivanju visokog nivoa zaštite podataka o ličnosti i privatnosti korisnika, a u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i drugim zakonima;

13) osiguravanju bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga.

Značenje pojedinih pojmova

Član 4

Pojedini pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *adresa* je niz znakova, slova, cifara i signala koji je namenjen za određivanje odredišta veze;

2) *aplikativni programski interfejs (API)* je softverski interfejs između aplikacija pružalaca medijskih sadržaja i uređaja za prijem tih sadržaja;

3) *medijski sadržaji* obuhvataju radijske i televizijske programe, odnosno audio-vizuelne sadržaje, kao i sa njima povezane interaktivne usluge, koji se distribuiraju i emituju, odnosno pružaju korisnicima putem elektronskih komunikacionih mreža, na osnovu programske šeme ili na zahtev korisnika;

4) *delatnost elektronskih komunikacija* obuhvata izgradnju ili postavljanje, održavanje, korišćenje i davanje na korišćenje javnih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava, kao i pružanje javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga;

5) *brojevi* su nizovi cifara koji se upotrebljavaju za adresiranje u elektronskim komunikacionim mrežama;

6) *elektromagnetska kompatibilnost (EMC)* je sposobnost uređaja ili sistema da radi na zadovoljavajući način u svom elektromagnetskom okruženju i da ne uzrokuje štetne elektromagnetske smetnje drugim uređajima ili sistemima u tom okruženju;

7) *elektronska komunikaciona mreža* predstavlja sisteme prenosa i, tamo gde je to primenjeno, uređaje za komutaciju i usmeravanje i druge resurse, uključujući pasivne mrežne elemente, koji omogućavaju prenos signala pomoću žičnih, radio, optičkih ili drugih elektromagnetskih sredstava, uključujući satelitske mreže, fiksne (sa komutacijom kola i paketa, uključujući Internet) i mobilne mreže, energetske kablovske sisteme, u delu koji se koristi za prenos signala, mreže koje se koriste za distribuciju i emitovanje medijskih sadržaja, bez obzira na vrstu podataka i informacija koji se prenose;

8) *elektronska komunikaciona mreža za posebne namene* je elektronska komunikaciona mreža organa odbrane, unutrašnjih poslova i Bezbednosno-informativne agencije (u daljem tekstu: organi odbrane i bezbednosti), organa državne uprave nadležnih za zaštitu i spasavanje, kao i službi za hitne intervencije (u daljem tekstu: službe za hitne intervencije), koja se koristi za namene za koje su navedeni organi osnovani, ne koristi se u komercijalne svrhe i ne daje se na korišćenje trećim licima;

9) *elektronska komunikaciona oprema* je oprema koja se upotrebljava za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija;

10) *elektronska komunikaciona usluga* je usluga koja se po pravilu pruža uz naknadu, a sastoji se u celini ili pretežno od prenosa signala u elektronskim komunikacionim mrežama, uključujući telekomunikacione usluge i usluge distribucije i emitovanja medijskih sadržaja, ali ne obuhvata usluge pružanja medijskih sadržaja ili obavljanja uredničke kontrole nad medijskim sadržajima

koji se prenose putem elektronskih komunikacionih mreža i usluga, niti obuhvata usluge informacionog društva koje se u celini ili pretežno ne sastoje od prenosa signala elektronskim komunikacionim mrežama;

11) *elektronska poruka* je svaki tekstualni, glasovni, zvučni ili slikovni zapis, poslat preko javne komunikacione mreže, koji se može pohraniti u mreži ili u terminalnoj opremi primaoca sve dok je primalac ne preuzme ili joj pristupi;

12) *elektronski programski vodič* je usluga pridodata digitalnom prenosu medijskih sadržaja, koja korisniku omogućava jednostavno pretraživanje ponuđenih medijskih sadržaja i usluga;

13) *geografski broj* je broj iz nacionalnog plana numeracije čiji deo cifara ima geografsko značenje, koje se koristi za usmeravanje poziva na fizičko mesto terminalne tačke mreže;

14) *interfejs* je fizička ili logička veza između dva ili više uređaja, dva ili više delova istog uređaja, ili medijuma prenosa, definisana funkcionalnim karakteristikama, karakteristikama signala ili drugim odgovarajućim karakteristikama;

15) *Internet* je globalni elektronski komunikacioni sistem sačinjen od velikog broja međusobno povezanih računarskih mreža i uređaja, koji razmenjuju podatke koristeći zajednički skup komunikacionih protokola;

16) *interoperabilnost* je svojstvo dva ili više sistema ili njihovih delova da razmenjuju podatke i koriste podatke koji su razmenjeni;

17) *izbor operatora* je usluga koja korisniku omogućava ostvarivanje određenih vrsta veza u okviru javno dostupnih telefonskih usluga, izborom operatora koji posreduje u ostvarivanju tih veza, pri čemu izbor operatora može biti unapred programiran ili ostvariv biranjem prefiksa za izbor operatora, odnosno primenom drugog odgovarajućeg tehničkog postupka;

18) *javna komunikaciona mreža* jeste elektronska komunikaciona mreža koja se, u celini ili pretežno, koristi za pružanje javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga i omogućava prenos podataka između terminalnih tačaka mreže;

19) *javna telefonska mreža* je elektronska komunikaciona mreža koja se koristi za pružanje javno dostupnih telefonskih usluga i omogućava prenos govora i podataka između terminalnih tačaka mreže;

20) *javna telefonska govornica* je javno dostupan telefon čije se korišćenje plaća;

21) *javno dostupna telefonska usluga* je javno dostupna elektronska komunikaciona usluga za, direktno ili indirektno, upućivanje i primanje nacionalnih, odnosno nacionalnih i međunarodnih poziva preko jednog ili više brojeva iz nacionalnog ili međunarodnog plana numeracije;

22) *kolokacija* je usluga pružanja fizičkog prostora i tehničkih sredstava na određenoj lokaciji, potrebnih radi smeštaja i povezivanja elektronske komunikacione opreme operatora;

23) *komunikacija* označava razmenu ili prenošenje informacija između određenog broja osoba putem javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga, izuzev informacija koje se prenose u sklopu usluga javnog emitovanja programa preko elektronskih komunikacionih mreža i koje se ne mogu povezati sa određenim pretplatnikom ili korisnikom, odnosno primaocem;

24) *korisnik* je fizičko ili pravno lice koje koristi ili zahteva javno dostupnu elektronsku komunikacionu uslugu;

25) *krajnji korisnik* je korisnik koji ne obavlja delatnost elektronskih komunikacija;

26) *lokalna petlja* je fizičko kolo koje povezuje terminalnu tačku mreže sa glavnim razdelnikom ili ekvivalentnim sredstvom u javnoj fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži;

27) *međupovezivanje (interkonekcija)* je posebna vrsta pristupa ostvarenog između operatora javnih komunikacionih mreža, kojim se uspostavlja fizičko i logičko povezivanje javnih komunikacionih mreža jednog ili više različitih operatora, kako bi se korisnicima usluga jednog operatora omogućila međusobna komunikacija ili komunikacija sa korisnicima usluga drugih operatora, odnosno pristup uslugama koje pružaju drugi operatori ili treća lica koja imaju pristup mreži;

28) *multipleks* je signal koji nastaje kombinovanjem više signala u jedan zajednički radi jednostavnijeg, efikasnijeg i bolje zaštićenog prenosa kroz elektronsku komunikacionu mrežu;

29) *negeografski broj* je broj iz nacionalnog plana numeracije koji nije geografski, a obuhvata, između ostalog, brojeve u mobilnoj mreži, brojeve usluga besplatnog poziva i brojeve usluga sa dodatom vrednošću;

30) *operator* je lice koje obavlja ili je ovlašćeno da obavlja delatnost elektronskih komunikacija;

31) *opšte ovlašćenje* odnosi se na obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija u skladu sa opštim uslovima koji se mogu propisati za sve ili za određene vrste elektronskih komunikacionih mreža i usluga, u skladu sa odredbama ovog zakona;

32) *podaci o saobraćaju* se odnose na podatke koji se obrađuju prilikom prenosa i tarifiranja komunikacije unutar elektronske komunikacione mreže;

33) *podaci o lokaciji* su podaci koji označavaju trenutni ili stalni geografski položaj terminalne opreme korisnika unutar elektronske komunikacione mreže;

34) *potrošač* je fizičko lice koje koristi ili zahteva javno dostupnu elektronsku komunikacionu uslugu za lične potrebe, koje se pretežno ne odnose na obavljanje poslovne delatnosti, profesije ili zanata;

35) *prenosivost broja* je mogućnost korisnika da promeni operatora elektronskih komunikacionih usluga, bez promene pretplatničkog broja;

36) *predizbor operatora* je usluga koja korisniku omogućava ostvarivanje određenih vrsta veza u okviru javno dostupnih telefonskih usluga, posredstvom unapred izabranog operatora koji posreduje u ostvarivanju tih veza, bez biranja prefiksa za izbor operatora, odnosno primenom drugog odgovarajućeg tehničkog postupka;

37) *prethodna regulacija* odnosi se na određivanje posebnih uslova pod kojima operatori sa značajnom tržišnom snagom obavljaju delatnost elektronskih komunikacija radi obezbeđivanja razvoja konkurencije na tržištu;

38) *pristup* podrazumeva davanje na korišćenje sredstava ili usluga drugim operatorima, pod određenim uslovima, bilo na ekskluzivnoj ili neekskluzivnoj osnovi, radi pružanja elektronskih komunikacionih usluga, uključujući usluge putem kojih se pružaju usluge informacionog društva ili medijski sadržaji, što, između ostalog, obuhvata: pristup elementima mreže i pripadajućim sredstvima, što može obuhvatati priključenje opreme putem fiksnih ili bežičnih veza (naročito pristup lokalnoj petlji, te sredstvima i uslugama neophodnim za pružanje usluga preko lokalne petlje), pristup fizičkoj infrastrukturi (uključujući zgradama, kablovskoj kanalizaciji i antenskim stubovima), pristup odgovarajućim softverskim sistemima (uključujući sistemima za operativnu podršku), pristup informacionim sistemima i bazama podataka za naručivanje, pružanje, održavanje, obračun i naplatu usluga, pristup sistemima za prevođenje brojeva ili sistemima sa istovetnom funkcionalnošću, pristup fiksnim i mobilnim mrežama (posebno za potrebe rominga), pristup sistemima uslovnog pristupa, kao i pristup virtuelnim mrežnim uslugama;

39) *pripadajuća sredstva* obuhvataju povezane usluge, fizičku infrastrukturu i druga sredstva ili elemente povezane sa elektronskom komunikacionom mrežom ili elektronskom komunikacionom uslugom, koji omogućavaju ili podržavaju pružanje usluga putem te mreže ili usluge, ili se mogu iskoristiti u te svrhe, uključujući, između ostalog, zgrade ili ulaze u zgrade, kablovsku kanalizaciju i vodove u zgradama, antene, tornjeve i druge potporne objekte, provodne cevi i kanale, stubove, šahtove i razvodne ormare;

40) *povezane usluge* obuhvataju usluge povezane sa elektronskom komunikacionom mrežom ili elektronskom komunikacionom uslugom, koje omogućavaju ili podržavaju pružanje usluga putem te mreže ili usluge, ili se mogu iskoristiti u te svrhe, uključujući, između ostalog, sisteme za prevođenje brojeva ili sisteme sa istovetnom funkcionalnošću, sisteme uslovnog pristupa i elektronske programske vodiče, kao i druge usluge, poput usluga baziranih na podacima o identitetu, lokaciji i dostupnosti korisnika;

41) *pretplatnik* je fizičko ili pravno lice koje je zaključilo ugovor sa operatorom javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga o pružanju tih usluga;

42) *radio-frekvencijski spektar* je deo elektromagnetnog spektra koji se odnosi na radio-frekvencije konvencionalno smeštene u opsegu od 9 kHz do 3000 GHz;

- 43) *radio-frekvencijski opseg* je deo radio-frekvencijskog spektra određen graničnim učestanostima;
- 44) *radio stanica* predstavlja jedan ili više predajnika i/ili prijemnika sa jednom ili više antena, i drugih uređaja, smeštenih na određenoj lokaciji radi emitovanja radio signala;
- 45) *raščlanjeni pristup lokalnoj petlji* odnosi se na potpuni raščlanjeni pristup lokalnoj petlji i deljeni pristup lokalnoj petlji, pri čemu ne dolazi do promene vlasništva nad lokalnom petljom;
- 46) *potpuni raščlanjeni pristup lokalnoj petlji* podrazumeva davanje punog kapaciteta lokalne petlje operatora sa značajnom tržišnom snagom na korišćenje drugom operatoru;
- 47) *deljeni pristup lokalnoj petlji* podrazumeva davanje određenog dela kapaciteta lokalne petlje (npr. određenog frekvencijskog opsega) operatora sa značajnom tržišnom snagom na korišćenje drugom operatoru;
- 48) *sistem uslovnog pristupa* je bilo koja tehnička mera ili rešenje kojim se omogućava pristup u razumljivom obliku zaštićenim medijskim sadržajima i uslugama uz uslov plaćanja naknade ili drugi oblik prethodnog pojedinačnog odobrenja;
- 49) *poziv* je veza, uspostavljena putem javno dostupne elektronske komunikacione usluge, koja omogućava dvosmernu glasovnu komunikaciju;
- 50) *terminalna oprema* je proizvod, odnosno njegova komponenta, koja se, u celini ili pretežno, koristi za pružanje elektronskih komunikacionih usluga, a priključuje se, direktno ili indirektno, na odgovarajuću terminalnu tačku mreže;
- 51) *terminalna tačka mreže* je fizička tačka u kojoj korisnik ostvaruje pristup javnoj komunikacionoj mreži, a u mrežama koje koriste komutaciju ili usmeravanje, tačka jednoznačno određena mrežnom adresom, koja može biti u vezi sa brojem ili imenom;
- 52) *univerzalni servis* predstavlja skup osnovnih elektronskih komunikacionih usluga određenog obima i kvaliteta, koje su dostupne svima na teritoriji Republike Srbije po prihvatljivim cenama;

53) *usluga sa dodatom vrednošću* je usluga koja zahteva obradu podatka o saobraćaju ili podataka o lokaciji koji nisu podaci o saobraćaju, izvan opsega neophodnog za prenos komunikacije ili za obračun i naplatu troškova;

54) *štetna smetnja* je neželjeni signal koji degradira kvalitet prenosa, ometa, prekida ili na drugi način ugrožava rad određenog elektronskog komunikacionog uređaja ili sistema, koji funkcioniše u skladu sa definisanim kriterijumima kvaliteta prenosa signala.

II NADLEŽNOSTI VLADE I MINISTARSTVA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA

Član 5

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove telekomunikacija i informacionog društva (u daljem tekstu: Ministarstvo):

- 1) utvrđuje politiku u oblasti elektronskih komunikacija;
- 2) donosi strateške akte i akcione planove za njihovo sprovođenje, kojima se utvrđuju načela, ciljevi i prioritete razvoja elektronskih komunikacija u Republici Srbiji;
- 3) odlučuje o drugim pitanjima kada je to predviđeno ovim zakonom.

U pripremi propisa iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana učestvuju nadležni organi autonomne pokrajine.

Član 6

Ministarstvo, u skladu sa zakonom:

- 1) vrši nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetim na osnovu njega;
- 2) predstavlja Republiku Srbiju u međunarodnim organizacijama i institucijama u oblasti elektronskih komunikacija i stara se o sprovođenju međunarodnih sporazuma u oblasti elektronskih komunikacija;

3) doprinosi usklađivanju domaćih propisa u oblasti elektronskih komunikacija sa odgovarajućim propisima Evropske unije;

4) preduzima mere za podsticanje investiranja u oblasti elektronskih komunikacija i upotrebe informaciono-komunikacionih tehnologija;

5) preduzima mere za podsticanje istraživanja i razvoja u oblasti elektronskih komunikacija, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove razvoja i unapređenja naučnoistraživačke delatnosti;

6) odlučuje o drugim pitanjima kada je to predviđeno ovim zakonom.

III REPUBLIČKA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE

Pravni položaj

Član 7

Republička agencija za elektronske komunikacije (u daljem tekstu: Agencija), osnovana ovim zakonom, je samostalna organizacija sa svojstvom pravnog lica, koja vrši javna ovlašćenja u cilju efikasnog sprovođenja utvrđene politike u oblasti elektronskih komunikacija, podsticanja konkurencije elektronskih komunikacionih mreža i usluga, unapređivanja njihovog kapaciteta, odnosno kvaliteta, doprinosa razvoju tržišta elektronskih komunikacija i zaštite interesa korisnika elektronskih komunikacija, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donetim na osnovu njega.

Agencija je funkcionalno i finansijski nezavisna od državnih organa, kao i organizacija i lica koja obavljaju delatnost elektronskih komunikacija.

Agencija posluje u skladu sa propisima o javnim agencijama.

Nadzor nad zakonitošću i svrsihodnošću rada Agencije u vršenju poverenih poslova vrši Ministarstvo.

Agencija može, za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz svoje nadležnosti, angažovati druga domaća ili strana pravna i fizička lica.

Način rada i unutrašnje uređenje Agencije uređuju se statutom, koji donosi upravni odbor Agencije.

Na statut Agencije saglasnost daje Vlada.

Nadležnosti Agencije

Član 8

Agencija, u skladu sa zakonom:

- 1) donosi podzakonske akte;
- 2) odlučuje o pravima i obavezama operatora i korisnika;
- 3) saraduje sa organima i organizacijama nadležnim za oblast radiodifuzije, zaštite konkurencije, zaštite potrošača, zaštite podataka o ličnosti i drugim organima i organizacijama po pitanjima značajnim za oblast elektronskih komunikacija;
- 4) saraduje sa nadležnim regulatornim i stručnim telima država članica Evropske unije i drugih država radi usaglašavanja prakse primene propisa iz oblasti elektronskih komunikacija i podsticanja razvoja prekograničnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga;
- 5) učestvuje u radu međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija u svojstvu nacionalnog regulatornog tela u oblasti elektronskih komunikacija;
- 6) obavlja druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Poslove iz stava 1. ovog člana Agencija obavlja kao poverene poslove, nepristrasno i javno.

Organi Agencije

Član 9

Organi Agencije su upravni odbor i direktor.

Upravni odbor Agencije

Član 10

Upravni odbor Agencije ima pet članova, od kojih je jedan predsjednik i jedan zamenik predsjednika.

Predsednika, zamenika predsednika i članove upravnog odbora bira i razrešava Narodna skupština na predlog Vlade, na osnovu sprovedenog javnog konkursa, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Mandat članova upravnog odbora je pet godina.

Isto lice može biti birano za člana upravnog odbora najviše dva puta.

Delokrug upravnog odbora

Član 11

Upravni odbor Agencije, u skladu sa zakonom:

- 1) donosi godišnji plan rada Agencije, usklađen sa strateškim aktima i akcionim planovima iz oblasti elektronskih komunikacija, najkasnije do kraja tekuće godine za narednu godinu;
- 2) donosi druga akta propisana ovim zakonom;
- 3) obavlja druge poslove koji ovim zakonom ili statutom Agencije nisu stavljeni u nadležnost direktora.

Način rada upravnog odbora

Član 12

Upravni odbor odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova, osim u slučajevima kada je ovim zakonom ili statutom Agencije određeno drugačije.

Upravni odbor dvotrećinskom većinom donosi statut Agencije.

Predsednik upravnog odbora rukovodi radom upravnog odbora i obavlja druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom Agencije.

Upravni odbor donosi poslovnik o svom radu.

Članovi upravnog odbora imaju pravo na naknadu za rad u upravnom odboru, koja se određuje u skladu sa statutom Agencije, uz saglasnost Vlade.

Uslovi za izbor članova upravnog odbora

Član 13

Članovi upravnog odbora se biraju iz reda uglednih stručnjaka sa visokim akademskim obrazovanjem iz oblasti značajnih za rad Agencije, a naročito iz oblasti elektronskih komunikacija, ekonomije i prava, koji su ostvarili značajne i priznate radove ili praksu u oblasti elektronskih komunikacija i koji uživaju ugled u stručnoj javnosti.

Tri člana upravnog odbora moraju biti stručnjaci iz oblasti elektronskih komunikacija.

Postupak izbora članova upravnog odbora

Član 14

Ministarstvo raspisuje javni konkurs iz člana 10. stav 2. ovog zakona, najmanje 180 dana pre isteka mandata članova upravnog odbora, odnosno neposredno po prestanku mandata u smislu člana 15. stav 1. tač. 2-4) ovog zakona.

Oglas o javnom konkursu objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije", na Internet stranici Vlade, Ministarstva i Agencije.

Oglas o javnom konkursu sadrži:

- 1) uslove koje kandidat mora da ispunjava za izbor iz člana 13. stav 1. ovog zakona;
- 2) dokaze koji se prilažu uz prijavu na javni konkurs;
- 3) rok za podnošenje prijave;
- 4) način podnošenja prijave;
- 5) rok u kome se kandidat obaveštava o tome kada počinje izborni postupak;
- 6) podatke o izbornom postupku;
- 7) podatke o licu koje daje obaveštenja o javnom konkursu;
- 8) druge podatke značajne za postupak izbora.

Prijava na konkurs podnosi se Ministarstvu u roku od 30 dana od dana objavljivanja konkursa u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Vlada u roku od 30 dana od dana isteka roka iz stava 4. ovog člana, utvrđuje predlog kandidata za predsednika, zamenika predsednika i članove upravnog odbora koji ispunjavaju kriterijume za izbor, poštujući uslove iz člana 13. ovog zakona, i dostavlja ga Narodnoj skupštini.

Narodna skupština prilikom odlučivanja o izboru članova upravnog odbora poštuje uslove iz člana 13. ovog zakona.

Ako Narodna skupština ne izabere sve članove upravnog odbora, postupak se ponavlja za mesta koja su ostala upražnjena.

Prestanak mandata člana upravnog odbora

Član 15

Mandat člana upravnog odbora može prestati:

- 1) istekom vremena na koje je izabran;

- 2) podnošenjem ostavke Narodnoj skupštini u pisanoj formi;
- 3) razrešenjem iz razloga predviđenih ovim zakonom;
- 4) smrću.

Razrešenje člana upravnog odbora pre isteka mandata

Član 16

Narodna skupština može, po sopstvenoj inicijativi ili na predlog Vlade, razrešiti člana upravnog odbora:

- 1) ako se utvrdi da je, pri utvrđivanju predloga za izbor u upravni odbor, kandidat izneo o sebi neistinite podatke ili propustio da iznese podatke o okolnostima bitnim za utvrđivanje predloga;
- 2) ako se utvrdi da je u toku trajanja mandata povredio pravila o sukobu interesa i nespojivosti funkcija predviđena zakonom kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija;
- 3) ako je zbog bolesti ili drugog razloga nesposoban za obavljanje dužnosti duže od šest meseci neprekidno;
- 4) ako bez osnovanog razloga odbije ili propusti da obavlja dužnost člana upravnog odbora najmanje tri meseca neprekidno, odnosno najmanje šest meseci sa prekidima tokom godinu dana;
- 5) ako nesavesnim ili nepravilnim radom oteža ili onemogućuje rad Agencije, prouzrokuje veću štetu Agenciji, postupi protivno ovom zakonu i propisima donetim na osnovu njega ili tako zanemaruje ili nesavesno izvršava svoje obaveze da nastanu ili mogu nastati veće smetnje u radu Agencije;
- 6) ako mu je oduzeta poslovna sposobnost;

7) ako je pravnosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci ili ako je osuđen za krivična dela protiv službene dužnosti, prevare, krađe, falsifikovanja isprave ili drugo slično krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije.

Direktor Agencije

Član 17

Direktor je odgovoran za zakonitost rada Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, rukovodi radom i poslovanjem Agencije, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Agenciji, priprema i sprovodi odluke upravnog odbora, stara se o obezbeđivanju javnosti rada Agencije i vrši druge poslove određene zakonom i statutom Agencije.

Direktora bira i razrešava upravni odbor, na osnovu sprovedenog javnog konkursa, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Direktor se bira na mandat od pet godina i može biti ponovo izabran.

Direktor je za vreme trajanja mandata u stalnom radnom odnosu u Agenciji.

Direktor za svoj rad odgovara upravnom odboru, kome podnosi godišnji i periodične izveštaje o radu.

Direktor donosi akt kojim se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mesta u Agenciji, uz saglasnost upravnog odbora.

Uslovi za izbor direktora

Član 18

Za direktora se bira lice koje ispunjava uslove za izbor članova upravnog odbora Agencije i koje ima najmanje pet godina radnog iskustva u jednoj ili više oblasti iz delokruga Agencije.

Postupak izbora direktora

Član 19

Upravni odbor raspisuje javni konkurs iz člana 17. stav 2. ovog zakona i objavljuje ga u "Službenom glasniku Republike Srbije" i bez odlaganja na Internet stranici Agencije.

Oglas o javnom konkursu sadrži:

- 1) uslove koje kandidat mora da ispunjava za izbor iz člana 18. ovog zakona;
- 2) dokaze koji se prilažu uz prijavu na javni konkurs;
- 3) rok za podnošenje prijave;
- 4) način podnošenja prijave;
- 5) rok u kome se kandidat obaveštava o tome kada počinje izborni postupak;
- 6) podatke o izbornom postupku;
- 7) podatke o licu koje daje obaveštenja o javnom konkursu;
- 8) druge podatke značajne za postupak izbora.

Prijava na konkurs podnosi se Agenciji u roku od 30 dana od dana objavljivanja konkursa u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Upravni odbor u roku od 30 dana od dana isteka roka iz stava 3. ovog člana, sastavlja spisak kandidata koji ispunjavaju uslove za izbor.

Upravni odbor bira direktora sa spiska iz stava 4. ovog člana.

Rešenje o izboru direktora upravni odbor dostavlja svim kandidatima koji su se prijavili na javni konkurs.

Ako nijedan kandidat ne ispunjava uslove konkursa, postupak za izbor direktora se ponavlja.

Prestanak mandata direktora

Član 20

Mandat direktora može prestati u sledećim slučajevima:

- 1) istekom vremena na koje je izabran;
- 2) otkazom ugovora o radu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi;
- 3) razrešenjem iz razloga predviđenih ovim zakonom;
- 4) smrću.

Razrešenje direktora pre isteka mandata

Član 21

Upravni odbor može razrešiti direktora Agencije pre isteka mandata:

- 1) ako se utvrdi da je u prijavi za konkurs kandidat o sebi izneo neistinite podatke ili propustio da iznese podatke o okolnostima bitnim za izbor;
- 2) ako se utvrdi da je u toku trajanja mandata povredio pravila o sukobu interesa i nespojivosti funkcija predviđena zakonom kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija;
- 3) ako je zbog bolesti ili drugog razloga nesposoban za obavljanje dužnosti duže od šest meseci neprekidno;
- 4) ako ne podnese blagovremeno izveštaj o radu upravnom odboru, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) ako raspolaže sredstvima Agencije suprotno donetom finansijskom planu;
- 6) ako nesavesnim ili nepravilnim radom oteža ili onemogućuje rad Agencije, prouzrokuje veću štetu Agenciji, postupa protivno ovom zakonu i propisima donetim na osnovu njega ili tako zanemaruje ili nesavesno izvršava svoje obaveze da nastanu ili mogu nastati veće smetnje u radu Agencije;

7) ako mu je oduzeta poslovna sposobnost;

8) ako je pravnosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci ili ako je osuđen za krivična dela protiv službene dužnosti, prevare, krađe, falsifikovanja isprave ili drugo slično krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije.

Odlučivanje o pravima i obavezama operatora i korisnika

Član 22

Agencija, u skladu sa zakonom, na zahtev zainteresovane strane ili po službenoj dužnosti, odlučuje rešenjem o pravima i obavezama operatora i korisnika iz ovog zakona.

Rešenje iz stava 1. ovog člana donosi direktor Agencije.

Na postupak odlučivanja o pravima i obavezama iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Tužba ne odlaže izvršenje rešenja iz stava 2. ovog člana.

Pravilnici, odluke i drugi opšti akti

Član 23

Upravni odbor donosi pravilnike, odluke i druge akte kojima se na opšti način uređuju pitanja iz nadležnosti Agencije.

Agencija je dužna da pre objavljivanja opštih akata iz stava 1. ovog člana pribavi od Ministarstva mišljenje o njihovoj ustavnosti i zakonitosti, a Ministarstvo da Agenciji dostavi obrazloženi predlog kako da opšti akt usaglasi sa Ustavom, zakonom, drugim propisom ili opštim aktom Narodne skupštine i Vlade, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

Javnost rada Agencije

Član 24

Rad Agencije je javan.

Pored obaveze objavljivanja donetih akata u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava, Agencija je dužna da, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti, zaštita tajnih podataka i poštujući poslovnu tajnu, na svojoj Internet stranici, bez naknade, učini javno dostupnim donete akte, kao i druge potpune i ažurne podatke i informacije iz svog delokruga, a naročito:

- 1) propise za primenu ovog zakona i druge opšte akte;
- 2) zapisnike sa sednica i odluke Upravnog odbora;
- 3) registre, evidencije i baze podataka;
- 4) uporedne preglede kvaliteta i cena javno ponuđenih usluga i druge podatke od interesa za zaštitu i unapređenje interesa potrošača, odnosno krajnjih korisnika;
- 5) stručna mišljenja, studije i analize naručene za potrebe Agencije;
- 6) statističke podatke i druge pokazatelje razvoja tržišta elektronskih komunikacija;
- 7) druge podatke i informacije u vezi sa radom Agencije, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Finansijski plan Agencije

Član 25

Finansiranje Agencije vrši se u skladu sa finansijskim planom.

Finansijskim planom utvrđuju se ukupni prihodi i rashodi Agencije, uključujući izdvajanja za sredstva rezervi, kao i elementi za određivanje troškova zarada.

Ukupni rashodi Agencije obuhvaćeni finansijskim planom ne mogu biti veći od troškova potrebnih za uspešno ostvarivanje nadležnosti Agencije, dok nepredviđeni izdaci ne mogu biti veći od 2% planiranih rashoda.

Finansijski plan donosi upravni odbor Agencije, najkasnije do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu.

Na finansijski plan saglasnost daje Vlada.

Finansijski plan objavljuje se na Internet stranici Agencije.

Ako Vlada ne da saglasnost na finansijski plan Agencije iz stava 4. ovog člana pre početka godine za koju se donosi, rashodi Agencije za svako naredno tromesečje, do davanja saglasnosti iz stava 5. ovog člana, neće premašiti jednu četvrtinu iznosa ukupno korišćenih sredstava prema finansijskom planu iz prethodne godine.

Sredstva za rad Agencije

Član 26

Sredstva za rad Agencije obezbeđuju se iz prihoda koje Agencija ostvari od naknade za korišćenje numeracije, naknade za korišćenje radio-frekvencija, naknade za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija, kao i prihoda koje Agencija ostvari pružanjem usluga iz svoje nadležnosti, koje se plaćaju u skladu sa ovim zakonom.

Finansijski izveštaji i revizija

Član 27

Upravni odbor donosi godišnji finansijski izveštaj Agencije.

Godišnji finansijski izveštaj Agencije podleže reviziji od strane nezavisnog ovlašćenog revizora.

Godišnji finansijski izveštaj Agencije sa izveštajem ovlašćenog revizora dostavlja se Vladi.

Finansijski izveštaji objavljuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast računovodstva i revizije, kao i na Internet stranici Agencije.

Finansijsko poslovanje Agencije podleže kontroli od strane državne revizorske institucije u skladu sa zakonom.

Sredstva koja predstavljaju razliku prihoda i rashoda utvrđenih godišnjim finansijskim izveštajem Agencije uplaćuju se na odgovarajući račun propisan za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije i koriste se preko Ministarstva za unapređenje i razvoj oblasti elektronskih komunikacija i informacionog društva. Deo razlike sredstava, srazmeran prihodima ostvarenim od operatora elektronskih komunikacionih mreža i usluga na teritoriji autonomne pokrajine, uplaćuje se na račun budžeta autonomne pokrajine i koriste se preko organa autonomne pokrajine nadležnog za poslove elektronskih komunikacija za unapređenje i razvoj oblasti elektronskih komunikacija i informacionog društva na teritoriji autonomne pokrajine.

Godišnji i periodični izveštaji koje Agencija podnosi Narodnoj skupštini

Član 28

Upravni odbor Agencije podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o radu Agencije, koji naročito sadrži:

- 1) podatke o stanju tržišta elektronskih komunikacija u Republici Srbiji;
- 2) podatke o ispunjavanju ciljeva i zadataka utvrđenih godišnjim planom rada Agencije, a naročito o ostvarivanju strategije razvoja elektronskih komunikacija;
- 3) doneti finansijski plan, finansijske izveštaje i izveštaje revizora;
- 4) druge podatke od značaja za sprovođenje ovog zakona.

Godišnji izveštaj o radu Agencije za prethodnu kalendarsku godinu, podnosi se najkasnije do kraja drugog tromesečja tekuće godine.

Agencija je dužna da, na zahtev Narodne skupštine, podnese izveštaj o radu za period kraći od godinu dana, najkasnije 60 dana od dana prijema zahteva.

Izveštaje iz st. 1. i 3. ovog člana Agencija objavljuje na svojoj Internet stranici.

IV NAKNADE

Član 29

Naknada se plaća, u skladu sa ovim zakonom, za:

- 1) korišćenje numeracije;
- 2) korišćenje radio-frekvencija;
- 3) obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija;
- 4) pružanje usluga iz nadležnosti Agencije.

Visinu naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje upravni odbor Agencije.

Na akt iz stava 2. ovog člana saglasnost daje Vlada.

Akt iz stava 2. ovog člana objavljuje se na Internet stranici Agencije.

Naknada za korišćenje numeracije

Član 30

Visina naknade za korišćenje numeracije utvrđuje se u zavisnosti od vrste usluge koja se pruža korišćenjem dodeljene numeracije, odnosno namene za koju se koristi dodeljena numeracija i posebnih tehničkih uslova od značaja za njenu upotrebu (interna numeracija, adresiranje u elektronskim komunikacionim mrežama, komercijalna eksploatacija dodeljenog broja i drugo), imajući u vidu potrebu da se osigura uvođenje novih usluga, tržišna konkurencija i racionalno korišćenje numeracije.

Naknadu za korišćenje numeracije plaća operator, imalac dozvole za korišćenje numeracije, u iznosu koji se određuje na godišnjem nivou, rešenjem koje donosi Agencija i kojim se utvrđuje način plaćanja te naknade.

Naknada za korišćenje radio-frekvencija

Član 31

Visina naknade za korišćenje radio-frekvencija utvrđuje se u zavisnosti od vrste usluge koja se pruža korišćenjem dodeljenih radio-frekvencija, odnosno namene za koju se koriste dodeljene radio-frekvencije i, kada je primenljivo, broja stanovnika u zoni opsluživanja, odnosno servisnoj zoni, prema zvaničnim podacima organa nadležnog za poslove statistike, imajući u vidu potrebu da se osigura uvođenje novih usluga, tržišna konkurencija i racionalno korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Naknadu za korišćenje radio-frekvencija plaća operator, imalac pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija, u iznosu koji se određuje na godišnjem nivou, rešenjem koje donosi Agencija i kojim se utvrđuje način plaćanja te naknade.

Naknada za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija

Član 32

Visina naknade za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija utvrđuje se u visini do najviše 0,5% od ostvarenog prihoda operatora od obavljanja delatnosti elektronskih komunikacija, a prema vrsti elektronske komunikacione mreže ili usluge i u skladu sa finansijskim planom Agencije.

Naknadu za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija plaća operator, u iznosu koji se određuje na godišnjem nivou, rešenjem koje donosi Agencija i kojim se utvrđuje način plaćanja te naknade.

Naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije

Član 33

Visina naknade za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije utvrđuje se prema vrsti usluge koju Agencija pruža u skladu sa ovim zakonom (izdavanje i produženje dozvola za korišćenje numeracije i pojedinačnih dozvola za korišćenje radio-frekvencija, ocenjivanje usaglašenosti, tehnički pregledi), imajući u vidu troškove Agencije za pružanje tih usluga.

V JAVNE KONSULTACIJE

Član 34

Ministarstvo, odnosno Agencija, sprovode javne konsultacije u postupku donošenja akta iz svoje nadležnosti, radi pribavljanja mišljenja stručne i šire javnosti o uticaju predloženih mera na tržište elektronskih komunikacija.

Javne konsultacije iz stava 1. ovog člana ne sprovode se u postupku donošenja akta privremenog karaktera, kojima se određuju hitne mere zaštite konkurencije i interesa korisnika.

Javne konsultacije sprovode se ako postoji potreba za trajnim regulisanjem ili dodatnim produženjem dejstva mera određenih aktima iz stava 2. ovog člana.

Član 35

Javne konsultacije ne traju kraće od 30 dana, kada su predmet konsultacija akti koji se odnose na određivanje opštih uslova za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija, određivanje i analizu tržišta podložnih prethodnoj regulaciji, proglašavanje operatora sa ZTS i određivanje njihovih obaveza, kao i pitanja u vezi sa zajedničkim korišćenjem, međupovezivanjem i pristupom.

Javne konsultacije ne traju kraće od deset radnih dana u slučajevima koji nisu navedeni u stavu 1. ovog člana.

Član 36

Ministarstvo, odnosno Agencija, utvrđuje program javne konsultacije, koji sadrži podatke o predmetu i trajanju konsultacije, kao i načinu za davanje mišljenja.

Program javne konsultacije objavljuje se na Internet stranici Ministarstva, odnosno Agencije, zajedno sa kontakt podacima osobe zadužene za davanje informacija o predmetu i toku javne konsultacije.

Mišljenja o predmetu javne konsultacije podnose se u pisanom obliku i obavezno sadrže ime, odnosno naziv i kontakt podataka podnosioca.

Svi poverljivi podaci koji se odnose na mišljenje dato u okviru javne konsultacije, izdvajaju se u poseban dokument (aneks).

Mišljenja podneta u okviru javne konsultacije, objavljuju se u posebnom odeljku Internet stranice Ministarstva, odnosno Agencije, izuzev aneksa sa poverljivim podacima.

VI OBAVLJANJE DELATNOSTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA PO REŽIMU OPŠTEG OVLAŠĆENJA

Opšti uslovi za obavljanje delatnosti

Član 37

Delatnost elektronskih komunikacija obavlja se po režimu opšteg ovlašćenja, odnosno u skladu sa opštim uslovima koji se mogu propisati za sve ili za određene vrste elektronskih komunikacionih mreža i usluga, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Opšti uslovi iz stava 1. ovog člana odnose se na uslove u pogledu:

- 1) obaveštavanja Agencije o otpočinjanju, promeni i okončanju delatnosti elektronskih komunikacija, kao i dostavljanja drugih podataka i informacija u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 2) plaćanja naknada utvrđenih u skladu sa ovim zakonom;
- 3) izgradnje ili postavljanja, korišćenja i održavanja, kao i zajedničkog korišćenja elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava, u skladu sa odredbama ovog zakona, posebnih

zakona kojima se uređuju prostorno planiranje i izgradnja, propisa kojima se uređuje oblast zaštite životne sredine, kao i oblast zaštite kulturnih dobara;

4) kontrole izloženosti stanovništva elektromagnetskim poljima uzrokovanih radom elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava i elektronske komunikacione opreme, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine;

5) obezbeđivanja ispunjenosti propisanih tehničkih i drugih zahteva;

6) obaveza operatora u vezi sa međupovezivanjem, pristupom i obezbeđivanjem interoperabilnosti mreža i usluga;

7) obezbeđivanja komunikacije između službi za hitne intervencije i nadležnih organa i organizacija, kao i za obaveštavanje javnosti u slučaju prirodnih katastrofa i havarija;

8) učešća u finansiranju univerzalnog servisa, u visini koju određuje Agencija u skladu sa ovim zakonom;

9) obezbeđivanja dostupnosti numeracije krajnjim korisnicima u skladu sa odredbama ovog zakona;

10) pružanja usluga korišćenjem radio-frekvencija po režimu opšteg ovlašćenja;

11) obaveze prenosa medijskih sadržaja od opšteg interesa, u skladu sa odredbama ovog zakona;

12) zaštite prava potrošača u oblasti elektronskih komunikacija u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i uslove u pogledu obezbeđivanja pristupačnosti uslugama univerzalnog servisa za osobe sa invaliditetom;

13) obezbeđivanja dostupnosti jasnih i potpunih informacija o cenama, uslovima pristupa i korišćenja (uključujući ograničenja) i kvalitetu javnih komunikacionih mreža i usluga;

14) zaštite podataka o ličnosti i privatnosti u oblasti elektronskih komunikacija, u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti;

15) primene mera za sprečavanje i suzbijanje zloupotreba i prevara u vezi sa korišćenjem elektronskih komunikacionih mreža i usluga;

16) primene mera za očuvanje bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i sprečavanje elektromagnetskih smetnji između elektronskih komunikacionih mreža i usluga;

17) omogućavanja vršenja zakonitog presretanja elektronskih komunikacija i pristupa zadržanim podacima.

Agencija bliže propisuje uslove iz stava 2. ovog člana i određuje uslove koji važe za obavljanje svih ili pojedinih delatnosti elektronskih komunikacija po režimu opšteg ovlašćenja, u zavisnosti od elektronske komunikacione mreže ili usluge na koju se odnose, vodeći računa o tome da budu opravdani, dovoljno određeni, srazmerni i nediskriminatorni.

Obaveštenje o obavljanju delatnosti elektronskih komunikacija

Član 38

Operator je dužan da najmanje 15 dana pre otpočinjanja, promene ili okončanja delatnosti elektronskih komunikacija, obavesti Agenciju o tome u pisanom obliku.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) ime, odnosno naziv operatora, matični broj i PIB, adresu, odnosno sedište, kao i kontakt podatke odgovornih lica;

2) kratak opis elektronskih komunikacionih mreža i usluga na koje se obaveštenje odnosi;

3) predviđeni datum početka, promene ili okončanja delatnosti.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana podnosi se na obrascu čiji oblik propisuje Agencija.

Agencija vodi ažurnu evidenciju operatora javnih komunikacionih mreža i usluga (u daljem tekstu: evidencija operatora) i čini je dostupnom na svojoj Internet stranici.

Agencija izdaje potvrdu o upisu podataka u evidenciju operatora u roku od sedam dana od prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana, kao i na zahtev operatora.

Upis u evidenciju operatora nije uslov za otpočinjanje delatnosti i ostvarivanje prava i obaveza operatora po režimu opšteg ovlašćenja iz ovog zakona.

Agencija briše operatora iz evidencije operatora:

- 1) kada operator u pisanom obliku obavesti Agenciju o prestanku obavljanja delatnosti, danom prestanka obavljanja delatnosti koji je naznačen u obaveštenju;
- 2) ako operator ne obavlja delatnost elektronskih komunikacija duže od šest meseci neprekidno;
- 3) ako se operatoru pravnosnažnom sudskom presudom zabrani obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija.

Osnovna prava operatora po režimu opšteg ovlašćenja

Član 39

Operator, u skladu sa ovim zakonom, ima pravo da:

- 1) obavlja delatnost elektronskih komunikacija;
- 2) traži pravo prolaza preko tuđe nepokretnosti ili pravo korišćenja tuđe nepokretnosti (službenosti);
- 3) pregovara i dogovara se o međupovezivanju i pristupu sa drugim domaćim i inostranim operatorima;
- 4) bude određen za pružaoca svih ili pojedinih usluga univerzalnog servisa, na celoj ili delu teritorije Republike Srbije.

Obavljanje delatnosti preko povezanog pravnog lica ili ogranka

Član 40

Lice koje, pored obavljanja delatnosti elektronskih komunikacija, obavlja i neku drugu privrednu delatnost, dužno je da delatnost elektronskih komunikacija obavlja preko povezanog pravnog lica ili preko ogranka obrazovanog u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava.

Dostavljanje podataka i zaštita tajnosti

Član 41

Operator je dužan da, na zahtev Agencije, dostavi sve potrebne podatke i informacije koji su neophodni radi obavljanja poslova iz nadležnosti Agencije, a naročito podatke i informacije od značaja za:

- 1) proveru postupanja operatora u skladu sa propisanim opštim uslovima za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija, posebnim obavezama određenim operatorima sa ZTS, uslovima propisanim dozvolama za korišćenje numeracije, pojedinačnim dozvolama za korišćenje radio-frekvencija, kao i drugim obavezama utvrđenim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;
- 2) postupanje po zahtevima za zajedničko korišćenje, međupovezivanje i pristup, kao i vođenje baze podataka o kapacitetima koji mogu biti predmet zahteva za zajedničko korišćenje ili pristup;
- 3) analiziranje tržišta u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 4) procenjivanje uticaja razvoja novih mreža i usluga na očuvanje konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija;
- 5) obezbeđivanje efikasnog upravljanja i racionalnog korišćenja numeracije i radio-frekvencijskog spektra, kao i vođenje baza podataka o korišćenju numeracije i radio-frekvencijskog spektra;
- 6) objavljivanje uporednih pregleda i vođenje baze podataka o cenama, uslovima za pristup i korišćenje (uključujući ograničenja) i kvalitetu javnih komunikacionih mreža i usluga;

7) posredovanje u rešavanju sporova između pretplatnika i operatora;

8) obezbeđivanje zaštite podataka o ličnosti i privatnosti korisnika, kao i procenjivanje bezbednosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga, uključujući politike bezbednosti, obezbeđivanja kontinuiteta rada i zaštite podataka;

9) prikupljanje i objavljivanje statističkih podataka.

Zahtev Agencije iz stava 1. ovog člana sadrži pravni osnov, predmet i cilj zahteva, nivo detaljnosti zatraženih podataka i rok primeren za postupanje po zahtevu.

Rok iz stava 2. ovog člana ne može biti kraći od 15 dana od dana prijema zahteva od strane operatora, osim ako drugačije nije propisano ovim zakonom.

Članovi upravnog odbora, direktor Agencije, zaposleni u Agenciji, kao i druga pravna i fizička lica koje Agencija angažuje za obavljanje određenih poslova, dužni su da čuvaju tajnost prikupljenih podataka i informacija, koji su označeni određenim stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka, odnosno koji su označeni kao poslovna tajna aktom vlasnika podatka ili ugovorom, u skladu sa zakonom.

Lica iz stava 4. ovog člana dužna su da čuvaju tajnost prikupljenih podataka i informacija, bez obzira na način na koji su ih saznali, za vreme i nakon prestanka obavljanja funkcije, radnog ili ugovornog odnosa, do isteka roka na koji su prikupljeni podaci i informacije označeni određenim stepenom tajnosti ili dok se odlukom vlasnika podatka ne oslobode obaveze čuvanja tajnosti.

Podaci i informacije koji su javno dostupni, koji se objavljuju na osnovu ovog zakona, drugog propisa ili odluke vlasnika podatka, odnosno koje javnost ima pravo da zna u skladu sa zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja, ne smatraju se tajnim podacima, odnosno poslovnim tajnama u smislu ovog člana.

VII ELEKTRONSKE KOMUNIKACIONE MREŽE, PRIPADAJUĆA SREDSTVA, ELEKTRONSKA KOMUNIKACIONA OPREMA I TERMINALNA OPREMA

Projektovanje, izgradnja ili postavljanje, korišćenje i održavanje elektronske komunikacione mreže i pripadajućih sredstava

Član 42

Elektronske komunikacione mreže i pripadajuća sredstva se projektuju, grade ili postavljaju, koriste i održavaju:

- 1) u skladu sa propisanim tehničkim i drugim zahtevima;
- 2) u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje i izgradnja, propisima kojima se uređuje oblast zaštite životne sredine, kao i oblast zaštite kulturnih dobara;
- 3) tako da se ne izazivaju smetnje u radu drugih elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava i elektronske komunikacione opreme.

Član 43

Prilikom izgradnje poslovnih i stambenih objekata, investitori su dužni da izgrade prateću infrastrukturu potrebnu za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava i elektronske komunikacione opreme do prostorija korisnika, u skladu sa propisanim tehničkim i drugim zahtevima.

Ministarstvo, na predlog Agencije, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja i zaštite životne sredine, bliže propisuje tehničke i druge zahteve iz stava 1. ovog člana.

Tehnički propisi

Član 44

Ministarstvo, na predlog Agencije, donosi tehnički propis kojim propisuje zahteve za pojedine vrste elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme.

Ako je propisom iz stava 1. ovog člana utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi telo za ocenjivanje usaglašenosti, Ministarstvo imenuje to telo u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Agencija može biti imenovana kao telo za ocenjivanje usaglašenosti, u skladu sa zakonom.

Radovi u blizini elektronske komunikacione mreže i pripadajućih sredstava

Član 45

U blizini određenih vrsta elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava utvrđuje se zaštitni pojas u kome nije dozvoljena izgradnja i postavljanje objekata, kao ni izvođenje radova koji mogu da ugroze funkcionisanje elektronskih komunikacija.

Ministarstvo, na predlog Agencije, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja i zaštite životne sredine, bliže propisuje zahteve za utvrđivanje zaštitnog pojasa, u zavisnosti od vrste elektronske komunikacione mreže i pripadajućih sredstava na koje se zaštitni pojas odnosi, kao i način izvođenja radova u blizini elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava, naročito u pogledu njihove zaštite od oštećenja ili smetnji.

Radio koridori i zaštitna zona

Član 46

Planskim dokumentom utvrđuju se slobodni pravci za ulaz i izlaz radio-relejnih veza (radio koridori).

Duž trase radio koridora, na pravcima prostiranja usmerenih radio signala između radio stanica, utvrđuje se zaštitna zona u kojoj nije dozvoljena izgradnja ili postavljanje drugih radio stanica, antenskih sistema ili drugih objekata koji mogu ometati prostiranje radio signala ili uzrokovati štetne smetnje.

Ako je izmenom planskog dokumenta ugroženo funkcionisanje elektronskih komunikacija u radio koridoru, tim izmenama utvrđuje se novi radio koridor koji će omogućiti nesmetano odvijanje elektronskih komunikacija.

Ministarstvo, na predlog Agencije, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove prostornog planiranja i zaštite životne sredine, bliže propisuje zahteve koji se odnose na utvrđivanje radio-koridora, dimenzija zaštitne zone i izgradnju objekata u okviru te zone.

Elektromagnetska kompatibilnost

Član 47

Elektronska komunikaciona mreža, pripadajuća sredstva, elektronska komunikaciona oprema i terminalna oprema ne smeju prouzrokovati nedozvoljene elektromagnetske smetnje, koje mogu štetno uticati na rad drugih elektronskih i ostalih uređaja i postrojenja u njihovoj blizini.

Elektronska komunikaciona mreža, pripadajuća sredstva, elektronska komunikaciona oprema i terminalna oprema moraju imati odgovarajuću imunost na elektromagnetske smetnje, kako bi u njihovom prisustvu i dalje funkcionisali bez nedozvoljenih degradacija svojih karakteristika.

Ministarstvo, na predlog Agencije, bliže propisuje zahteve za obezbeđivanje elektromagnetske kompatibilnosti iz ovog člana.

Merenje nivoa elektromagnetskog polja

Član 48

Agencija meri nivo elektromagnetskog polja za elektronske komunikacione mreže, pripadajuća sredstva, elektronsku komunikacionu opremu i terminalnu opremu, u skladu sa graničnim vrednostima utvrđenim posebnim propisima.

Agencija je dužna da prekoračenja utvrđena prilikom merenja iz stava 1. ovog člana prijavi nadležnoj inspekciji.

VIII PRAVO SLUŽBENOSTI I ZAJEDNIČKOG KORIŠĆENJA

Javni interes za eksproprijaciju

Član 49

Radi izgradnje i postavljanja elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava može se utvrditi javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje eksproprijacija.

Pravo službenosti

Član 50

Operator ima pravo da zahteva pravo prolaza preko tuđe nepokretnosti ili pravo korišćenja tuđe nepokretnosti (službenosti), kada je to neophodno radi izgradnje ili postavljanja elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava.

Operator i vlasnik, imalac prava raspolaganja odnosno korišćenja nepokretnosti, zaključuju ugovor kojim se bliže uređuje način vršenja službenosti, kao i postojanje i visina naknade za zasnivanje prava službenosti.

Ako lica iz stava 2. ovog člana ne postignu sporazum o pravu službenosti, ustanovljavanje prava službenosti reguliše se u skladu sa zakonom.

Kada se službenost zasniva na nepokretnosti u javnoj svojini, ako zakonom kojim se uređuje javna svojina nije drugačije uređeno, organ javne vlasti koji odlučuje o zaključivanju ugovora iz stava 2. ovog člana, dužan je da uslove za sticanje prava službenosti odredi na nediskriminatoran način i javno objavi, kao i da odluku o zaključenju ugovora donese bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za zaključenje ugovora.

Zajedničko korišćenje

Član 51

Operator ima pravo da zahteva zajedničko korišćenje (uključujući i fizičku kolokaciju) elemenata mreže i pripadajućih sredstava drugog operatora ili trećeg lica, kao i nepokretnosti za čije

korišćenje je drugi operator ili treće lice zasnovalo pravo službenosti ili nepokretnosti koja je pribavljena u postupku eksproprijacije, kada je to neophodno radi konkurentnog, ekonomičnog i efikasnog obavljanja delatnosti elektronskih komunikacija ili kada novu elektronsku komunikacionu mrežu i pripadajuća sredstva nije moguće izgraditi ili postaviti bez štetnih posledica po životnu sredinu, javnu bezbednost, realizaciju prostornih planova ili očuvanje kulturnih dobara.

Operator zaključuje ugovor sa drugim operatorom ili trećim licem, imaoceom prava raspolaganja, odnosno korišćenja elemenata mreže, pripadajućih sredstava i drugih nepokretnosti, kojim se bliže uređuju međusobna prava i obaveze u pogledu zajedničkog korišćenja, uključujući i raspodelu troškova, uzimajući u obzir prethodna ulaganja, podsticanje daljih ulaganja i mogućnost povraćaja ulaganja po razumnoj stopi s obzirom na povezane rizike.

Ako ugovor iz stava 2. ovog člana ne bude zaključen u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva za zaključenje ugovora, Agencija je ovlašćena da, kada su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana, na zahtev zainteresovane strane ili po službenoj dužnosti, donese rešenje kojim se utvrđuje zajedničko korišćenje, uključujući i raspodelu troškova, uzimajući u obzir prethodna ulaganja, podsticanje daljih ulaganja i mogućnost povraćaja ulaganja po razumnoj stopi s obzirom na povezane rizike.

Baza podataka o kapacitetima koji mogu biti predmet zajedničkog korišćenja i pristupa

Član 52

Agencija vodi ažurnu bazu podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji kapaciteta koji mogu biti predmet zahteva za zajedničko korišćenje ili pristup.

Agencija objavljuje i ažurira podatke iz stava 1. ovog člana na svojoj Internet stranici sa mogućnošću sveobuhvatnog pretraživanja.

IX MEĐUPOVEZIVANJE I PRISTUP

Član 53

Operator ima pravo da, u skladu sa odredbama ovog zakona, ostvari međupovezivanje sa drugim operatorom, kao i pristup elementima mreže i pripadajućim sredstvima drugog operatora, radi pružanja elektronskih komunikacionih usluga krajnjim korisnicima.

Operator koji primi zahtev za međupovezivanje, odnosno pristup, dužan je da stupi u pregovore o uslovima međupovezivanja, odnosno pristupa, sa operatorom koji je podneo zahtev.

Operator sa ZTS dužan je da ponudi drugim operatorima međupovezivanje i pristup u skladu sa odredbama ovog zakona i rešenjem Agencije kojim je određen za operatora sa ZTS.

Tehnički i komercijalni uslovi međupovezivanja, odnosno pristupa, na nacionalnom i međunarodnom nivou, uređuju se ugovorom između operatora.

Operator je dužan da čuva poverljivost informacija pribavljenih pre, tokom ili nakon pregovora ili zaključenja ugovora o međupovezivanju, odnosno pristupu, kao i da ih koristi samo za svrhe radi kojih su date.

Ako operatori elektronskih komunikacija ne postignu dogovor u vezi sa međupovezivanjem, odnosno pristupom, u roku od 60 dana od dana početka pregovora, i kada je to neophodno radi zaštite interesa krajnjih korisnika ili obezbeđivanja interoperabilnosti elektronskih komunikacionih mreža i usluga, Agencija, na zahtev zainteresovane strane ili po službenoj dužnosti, donosi rešenje kojim se utvrđuje međupovezivanje, odnosno pristup, uključujući tehničke i komercijalne uslove.

Posebni slučajevi međupovezivanja elektronskih komunikacionih mreža za posebne namene i javnih komunikacionih mreža

Član 54

Agencija, na zahtev organa odbrane, bezbednosti i službi za hitne intervencije, može rešenjem obavezati operatora da, u okvirima postojećih tehničkih mogućnosti, prioritarno obezbedi međupovezivanje sa elektronskom komunikacionom mrežom za posebne namene na period ne duži od 14 dana, u slučaju kada na određenom području ne postoje odgovarajući kapaciteti elektronske komunikacione mreže za posebne namene, odnosno kada ih zbog razloga hitnosti

ili nepredvidivosti nije bilo moguće blagovremeno predvideti i realizovati, a međupovezivanje je neophodno radi vršenja zakonom propisanih poslova organa odbrane, bezbednosti i službi za hitne intervencije (npr. radi obezbeđivanja poseta stranih državnika, sportskih manifestacija i javnih skupova, delovanja u slučajevima većih saobraćajnih nezgoda, požara i havarija, hitnih intervencija u slučaju terorističkih napada, vojnih vežbi i slično).

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuju se tehnički uslovi i naknade za međupovezivanje.

X UNIVERZALNI SERVIS

Usluge univerzalnog servisa

Član 55

Osnovne usluge univerzalnog servisa su:

- 1) pristup javnoj komunikacionoj mreži i javno dostupnim telefonskim uslugama na fiksnoj lokaciji, uključujući uslugu prenosa podataka koja obezbeđuje funkcionalan pristup Internetu;
- 2) pristup uslugama obaveštenja i javnim telefonskim imenicima;
- 3) korišćenje javnih telefonskih govornica;
- 4) besplatno upućivanje poziva službama za hitne intervencije;
- 5) posebne mere koje osobama sa invaliditetom i socijalno ugroženim korisnicima osiguravaju jednake mogućnosti za pristup javno dostupnim telefonskim uslugama, uključujući upućivanje poziva službama za hitne intervencije, uslugama obaveštenja i javnim telefonskim imenicima.

Usluge univerzalnog servisa pružaju se na tehnološki neutralnoj osnovi, sa propisanim kvalitetom i po pristupačnim cenama, a osobama sa invaliditetom i socijalno ugroženim korisnicima po povoljnijim cenama.

Ministarstvo, na predlog Agencije, uz koji Agencija dostavlja analizu pružanja usluga univerzalnog servisa u Republici Srbiji, uključujući kvalitet i cene pružanja tih usluga, bliže

propisuje obim, geografsku pokrivenost i kvalitet pružanja usluga univerzalnog servisa, kao i zahteve u pogledu obezbeđivanja jednakih mogućnosti za korišćenje usluga osobama sa invaliditetom, uzimajući u obzir stepen razvijenosti javnih komunikacionih mreža i raspoloživost javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga u Republici Srbiji.

Određivanje pružalaca usluga univerzalnog servisa

Član 56

Agencija određuje jednog ili više operatora sa obavezom pružanja pojedinih ili svih usluga univerzalnog servisa, na delu ili celoj teritoriji Republike Srbije, vodeći računa da se obezbedi pokrivanje cele teritorije Republike Srbije uslugama univerzalnog servisa.

Operatori iz stava 1. ovog člana određuju se na objektivan, javan i nediskriminatoran način, tako da se obezbedi efikasnost i ekonomičnost u pružanju usluga univerzalnog servisa, odnosno tako da obim utvrđenih obaveza ne predstavlja prekomerno opterećenje za operatore.

Operatori iz stava 1. ovog člana dužni su da učine javno dostupnim ažurne podatke o svojim ponudama usluga univerzalnog servisa, uključujući naročito podatke o geografskoj dostupnosti, cenama, uslovima pristupa i korišćenja (uključujući ograničenja) i kvalitetu.

Agencija bliže uređuje nivo detaljnosti i način objavljivanja podataka iz stava 3. ovog člana.

Agencija je ovlašćena da operatoru iz stava 1. ovog člana naloži prilagođavanje ponuđenih cena ili uslova korišćenja usluga univerzalnog servisa, na način koji je javan i nediskriminatoran, ako proceni da je to u interesu obezbeđivanja jednakih mogućnosti za korišćenje usluga osobama sa invaliditetom, odnosno obezbeđivanja pristupačnosti za socijalno ugrožene korisnike.

Agencija proverava postupanje operatora iz stava 1. ovog člana u vezi sa određenim obavezama i analizira pružanje usluga univerzalnog servisa u Republici Srbiji, uključujući kvalitet i cene pružanja tih usluga, najmanje jednom tokom perioda od tri godine počev od dana donošenja akta iz stava 1. ovog člana, te shodno utvrđenom stanju odlučuje u vezi sa

obavezama operatora iz stava 1. ovog člana, kao i predlaganjem izmena akta iz člana 55. stav 3. ovog zakona.

Analiza iz stava 6. ovog člana objavljuje se na Internet stranici Agencije.

Utvrđivanje prekomernih troškova pružanja usluga univerzalnog servisa

Član 57

Operatori koji su određeni za pružaoce usluga univerzalnog servisa dužni su da Agenciji dostave izveštaj o pružanju usluga univerzalnog servisa, najkasnije do kraja prvog tromesečja tekuće godine za prethodnu godinu.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana može da sadrži zahtev za nadoknadu prekomernih troškova pružanja usluga univerzalnog servisa (u daljem tekstu: prekomerni troškovi), uz dokumentovanje troškova koji predstavljaju prekomerno opterećenje.

Agencija bliže uređuje način dokumentovanja prekomernih troškova i merila za ostvarivanje prava na naknadu prekomernih troškova.

Agencija, u roku od tri meseca od dana prijema zahteva operatora iz stava 2. ovog člana i dokumentacije u skladu sa aktom iz stava 3. ovog člana, donosi rešenje kojim utvrđuje iznos prekomernih troškova.

Način obezbeđivanja sredstava za naknadu prekomernih troškova

Član 58

Sredstva za naknadu prekomernih troškova obezbeđuju se iz sredstava koja operatori plaćaju na ime finansiranja univerzalnog servisa, na poseban račun koji se vodi kod Agencije.

Agencija rešenjem utvrđuje visinu sredstava koja operatori plaćaju na ime finansiranja univerzalnog servisa u prethodnom obračunskom periodu, na način kojim se najmanje narušavaju odnosi na tržištu i srazmerno udelu operatora na njemu, pri čemu ukupan iznos

uplata svih operatora mora da odgovara ukupnom iznosu prekomernih troškova utvrđenih rešenjima iz člana 57. stav 4. ovog zakona.

XI TRŽIŠTA PODLOŽNA PRETHODNOJ REGULACIJI I OBAVEZE OPERATORA SA ZNAČAJNOM TRŽIŠNOM SNAGOM

Određivanje tržišta podložnih prethodnoj regulaciji

Član 59

Prethodnoj regulaciji, u skladu sa odredbama ovog zakona, podleže tržište na kome postoje strukturne, regulatorne i druge trajnije prepreke koje onemogućavaju ulazak novih konkurenata, na kome nije moguće obezbediti razvoj delotvorne konkurencije bez prethodne regulacije i na kome se uočeni nedostaci ne mogu otkloniti samo primenom propisa o zaštiti konkurencije (u daljem tekstu: relevantno tržište).

Agencija određuje relevantna tržišta uz primenu odgovarajućih preporuka Evropske unije o tržištima podložnim prethodnoj regulaciji.

Analiza relevantnih tržišta

Član 60

Agencija najmanje jednom u tri godine vrši analizu relevantnih tržišta (u daljem tekstu: analiza tržišta), a po potrebi i dodatnih tržišta, uz primenu odgovarajućih preporuka Evropske unije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage.

U postupku analize tržišta Agencija saraduje sa organom nadležnim za zaštitu konkurencije.

Izveštaj o analizi tržišta Agencija objavljuje na svojoj Internet stranici.

Kriterijumi za određivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom

Član 61

Operator ima značajnu tržišnu snagu na relevantnom tržištu, ako sam ili zajedno sa drugim operatorima ima dominantan položaj, odnosno položaj koji mu omogućava da se u značajnoj meri ponaša nezavisno od konkurenata, svojih pretplatnika i konačno potrošača.

Prilikom utvrđivanja pojedinačne značajne tržišne snage naročito se uzimaju u obzir:

- 1) veličina operatora i njegovih konkurenata, posebno u pogledu broja korisnika i prihoda na relevantnom tržištu;
- 2) kontrola nad infrastrukturom čiji se obim ne može lako replicirati;
- 3) tehnološka prednost operatora koja mu omogućava nadmoćan položaj na tržištu;
- 4) nedostatak ili nizak nivo pregovaračke moći kupaca;
- 5) lak ili povlašćen pristup tržištima kapitala, odnosno finansijskim resursima;
- 6) stepen diversifikacije proizvoda ili usluga (npr. povezani proizvodi ili usluge);
- 7) ekonomija obima;
- 8) ekonomija opsega;
- 9) stepen vertikalne integracije;
- 10) visoki stepen razvoja distributivne i prodajne mreže;
- 11) nedostatak potencijalne konkurencije;
- 12) postojanje prepreka za širenje.

Prilikom utvrđivanja zajedničke tržišne snage naročito se uzima u obzir:

- 1) zasićenost tržišta;
- 2) stagnacija ili umereni rast potražnje;

- 3) mala elastičnost potražnje;
- 4) homogenost proizvoda;
- 5) sličnost strukture troškova;
- 6) sličnost tržišnih udela;
- 7) nedostatak tehničkih inovacija, odnosno razvijenih tehnologija;
- 8) nepostojanje viška kapaciteta;
- 9) visoke prepreke za ulazak na tržište;
- 10) nedostatak pregovaračke moći kupaca;
- 11) nepostojanje potencijalne konkurencije;
- 12) postojanje različitih neformalnih i drugih veza između operatora;
- 13) mogućnost primene protivmera;
- 14) nepostojanje ili ograničenost prostora za cenovnu konkurenciju.

Prilikom utvrđivanja značajne tržišne snage operatora na određenom tržištu može se utvrditi njegova značajna tržišna snaga i na usko povezanom tržištu, ako su veze između ovih tržišta takve da se snaga sa jednog tržišta može preneti na usko povezano tržište na način koji učvršćuje tržišnu snagu operatora.

Određivanje operatora sa značajnom tržišnom snagom

Član 62

Kada Agencija, na osnovu prethodno sprovedene analize tržišta, utvrdi nepostojanje delotvorne konkurencije na relevantnom tržištu (kao i na usko povezanom tržištu), rešenjem određuje

operatora koji, pojedinačno ili zajedno sa drugim operatorima, na tom tržištu ima značajnu tržišnu snagu.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana Agencija određuje operatoru sa ZTS najmanje jednu obavezu iz člana 63. ovog zakona, vodeći računa o vrsti i prirodi utvrđenih nedostataka na tržištu, prethodnim ulaganjima, podsticanju daljih ulaganja i mogućnosti za povraćaj ulaganja po razumnoj stopi s obzirom na povezane rizike.

U postupku donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana Agencija poziva sve zainteresovane strane da daju mišljenja od značaja za određivanje obaveza operatora sa ZTS i po potrebi traži mišljenje organa nadležnog za zaštitu konkurencije.

Agencija prati primenu obaveza određenih operatoru sa ZTS i po službenoj dužnosti preispituje doneto rešenje najmanje jednom tokom perioda od tri godine od dana donošenja, te shodno utvrđenom stanju odlučuje u vezi sa obavezama operatora sa ZTS.

Rešenje iz stava 1. ovog člana prestaje da važi danom stupanja na snagu akta Agencije o određivanju relevantnih tržišta, ako tom odlukom nije određeno da prethodnoj regulaciji podležu tržišta na kojima je operator prethodno proglašen za operatora sa ZTS.

Obaveze operatora sa značajnom tržišnom snagom

Član 63

Rešenjem kojim se određuje operator sa ZTS, određuju se obaveze:

- 1) objavljivanja određenih podataka;
- 2) nediskriminatornog postupanja;
- 3) računovodstvenog razdvajanja;
- 4) omogućavanja pristupa i korišćenja elemenata mreže i pripadajućih sredstava;
- 5) kontrole cena i primene troškovnog računovodstva;

- 6) pružanja osnovnog skupa iznajmljenih linija;
- 7) obezbeđivanja mogućnosti za izbor i predizbor operatora;
- 8) pružanja maloprodajnih usluga pod određenim uslovima.

Obaveza objavljivanja određenih podataka

Član 64

Obaveza objavljivanja određenih podataka odnosi se posebno na računovodstvene podatke, tehničke specifikacije, karakteristike mreže, uslove ponude i korišćenja (uključujući ograničenja), rokove važenja ponude i cene, u vezi sa uslugama međupovezivanja i pristupa.

Operator sa ZTS kome je određena obaveza nediskriminatornog postupanja, dužan je da, na zahtev Agencije, u roku od 60 dana od dana prijema zahteva, sačini i objavi standardnu ponudu za međupovezivanje i pristup.

Operator sa ZTS na relevantnom veleprodajnom tržištu pristupa elementima mreže i povezanim sredstvima, dužan je da, na zahtev Agencije, u roku od 60 dana od dana prijema zahteva, sačini i objavi standardnu ponudu za raščlanjeni pristup lokalnoj petlji.

Standardna ponuda iz st. 2. i 3. ovog člana sačinjava se u skladu sa potrebama tržišta i sadrži opis, tehničke i komercijalne uslove za međupovezivanje i pristup, odnosno raščlanjeni pristup lokalnoj petlji.

Standardna ponuda mora biti raščlanjena na pojedinačne komponente u meri koja omogućava zainteresovanom operatoru izbor određene komponente ponude, bez obaveze da prihvati druge komponente ponude, koje mu nisu potrebne radi pružanja usluge koja je predmet međupovezivanja, odnosno pristupa.

Agencija bliže propisuje minimalni sadržaj, nivo detaljnosti i način objavljivanja standardne ponude iz st. 2. i 3. ovog člana.

Ako operator ne postupi po zahtevu Agencije iz st. 2. ili 3. ovog člana ili ako Agencija utvrdi da standardna ponuda nije sačinjena u skladu sa aktom iz stava 6. ovog člana, Agencija donosi i objavljuje standardnu ponudu za međupovezivanje i pristup, odnosno raščlanjeni pristup lokalnoj petlji.

Obaveza nediskriminatornog postupanja

Član 65

Obaveza nediskriminatornog postupanja odnosi se na jednako postupanje operatora sa ZTS prilikom pružanja usluga međupovezivanja i pristupa u uporedivim okolnostima.

Operator sa ZTS je dužan da, u skladu sa obavezom iz stava 1. ovog člana, drugim operatorima pruža usluge pod jednakim uslovima i sa istim kvalitetom kao što to čini za sopstvene potrebe, odnosno za potrebe povezanih lica ili partnera.

Obaveza računovodstvenog razdvajanja

Član 66

Obaveza računovodstvenog razdvajanja odnosi se na odvojeno računovodstveno praćenje poslovnih aktivnosti operatora sa ZTS u vezi sa pružanjem usluga međupovezivanja i pristupa.

Način primene odvojenog računovodstva bliže se određuje rešenjem o određivanju operatora sa ZTS.

Agencija je ovlašćena da od operatora sa ZTS, kao i njegovih povezanih lica, zahteva da objave svoje veleprodajne i interne transferne cene, naročito radi ispunjavanja obaveze nediskriminatornog postupanja i sprečavanja neopravdanog unakrsnog subvencionisanja.

Agencija je ovlašćena da, naročito radi provere ispunjavanja obaveza objavljivanja određenih podataka i nediskriminatornog postupanja, traži od operatora uvid u zaključene ugovore, računovodstvene podatke, uključujući podatke o prihodima ostvarenim na tržištu, kao i da te podatke objavi, ako bi se time doprinelo razvoju delotvorne konkurencije, vodeći računa da bitno ne ugrozi poslovanje operatora.

Obaveza omogućavanja pristupa i korišćenja elemenata mreže i pripadajućih sredstava

Član 67

Obaveza omogućavanja pristupa i korišćenja elemenata mreže i pripadajućih sredstava odnosi se na udovoljavanje opravdanim zahtevima drugih operatora za pristup i korišćenje određenih elemenata mreže i pripadajućih sredstava operatora sa ZTS.

Obaveza iz stava 1. ovog člana određuje se naročito ako se utvrdi da bi uskraćivanje pristupa, neopravdano uslovljavanje ili slično ograničavanje od strane operatora sa ZTS, sprečilo razvoj konkurencije na maloprodajnom nivou ili ugrozilo interese krajnjih korisnika.

Prilikom određivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, operatoru sa ZTS se može naložiti da:

- 1) omogući drugom operatoru pristup određenim elementima mreže i pripadajućim sredstvima, uključujući pristup pasivnim mrežnim elementima i raščlanjeni pristup lokalnoj petlji, naročito radi omogućavanja izbora i predizbora operatora i nuđenja usluga koje se pružaju preko lokalne petlje;
- 2) pregovara u dobroj veri sa operatorom koji zahteva pristup;
- 3) ne ukida već odobreni pristup elementima mreže i pripadajućoj infrastrukturi;
- 4) pruži određene usluge drugim operatorima pod veleprodajnim uslovima;
- 5) omogući slobodan pristup tehničkim interfejsima ili drugim ključnim tehnologijama neophodnim za obezbeđivanje interoperabilnosti usluga ili virtuelnih mrežnih usluga;
- 6) omogući kolokaciju, odnosno drugi oblik zajedničkog korišćenja pripadajućih sredstava;
- 7) pruži usluge potrebne za obezbeđivanje interoperabilnih usluga za povezivanje krajnjih korisnika, uključujući usluge inteligentnih mreža ili rominga u mobilnim mrežama;

8) omogućiti pristup sistemima operativne podrške ili sličnim softverskim sistemima, radi obezbeđivanja lojalne konkurencije u pružanju usluga elektronskih komunikacija;

9) obezbedi međupovezivanje mreža i pripadajućih sredstava;

10) obezbedi pristup povezanim uslugama, poput usluga baziranih na podacima o identitetu, lokaciji i dostupnosti korisnika.

Mere iz stava 3. ovog člana mogu se upotpuniti dodatnim zahtevima u pogledu savesnosti i poštenja, pravičnosti i blagovremenosti.

Prilikom određivanja mera iz stava 3. ovog člana, posebno se vodi se računa o srazmernosti obaveza, a naročito se cene:

1) tehnička i ekonomska održivost korišćenja ili instaliranja sredstava drugog operatora, sa stanovišta razvijenosti tržišta i prirode međupovezivanja, odnosno pristupa, uključujući održivost drugih načina za obezbeđivanje pristupa, poput korišćenja provodnih cevi i kanala;

2) izvodljivost omogućavanja predloženog pristupa, u odnosu na raspoložive kapacitete;

3) početna ulaganja vlasnika sredstava, imajući u vidu ulaganja iz budžetskih sredstava i povezane rizike;

4) potreba da se dugoročno zaštiti konkurencija, a naročito ekonomski delotvorna konkurencija na nivou infrastrukture;

5) zaštita prava intelektualne svojine;

6) obaveze koje proističu iz odgovarajućih međunarodnih sporazuma.

Prilikom određivanja obaveza iz ovog člana, Agencija može propisati tehničke i organizacione uslove koje moraju ispuniti operator sa ZTS i operatori koji od njega traže pristup i korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava, kada je to neophodno radi obezbeđivanja nesmetanog funkcionisanja mreže.

Obaveza kontrole cena i primene troškovnog računovodstva

Član 68

Obaveza kontrole cena i primene troškovnog računovodstva odnosi se na primenu propisanog mehanizma za naknadu troškova i kontrolu cena operatora sa ZTS, uključujući obavezu troškovne zasnovanosti cena i primene troškovnog računovodstva, u vezi sa uslugama međupovezivanja i pristupa.

Obaveza iz stava 1. ovog člana određuje se naročito ako se utvrdi da nepostojanje delotvorne konkurencije omogućava operatoru sa ZTS da održava neopravdano visoke cene ili niskim cenama istisne konkurente na štetu krajnjih korisnika.

Prilikom određivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, operatoru sa ZTS može se naložiti:

- 1) primena određenog mehanizma za naknadu troškova ili metodologije za utvrđivanje cena, na način kojim se obezbeđuje efikasnost, održiva konkurencija i dobrobit potrošača, pri čemu se u obzir mogu uzeti cene na uporedivim tržištima, kao i maloprodajne cene operatora sa ZTS;
- 2) prilagođavanje cena usluga;
- 3) obaveza primene troškovnog računovodstva u cilju kontrole cena.

Prilikom određivanja mera iz stava 3. ovog člana, posebno se vodi računa o prethodnim ulaganjima operatora sa ZTS, podsticanju daljih ulaganja i mogućnosti povraćaja ulaganja po razumnoj stopi s obzirom na povezane rizike.

Operator sa ZTS snosi teret dokazivanja da cene njegovih usluga proizlaze iz troškova, uključujući povraćaj ulaganja po razumnoj stopi, i dužan je da na zahtev Agencije dostavi detaljno opravdanje svojih cena.

Prilikom utvrđivanja troškova delotvornog pružanja usluga, Agencija može da primeni drugačiju metodologiju troškovnog računovodstva od one koju primenjuje operator sa ZTS.

Ako se operatoru sa ZTS odredi obaveza primene troškovnog računovodstva u cilju kontrole cena, Agencija utvrđuje i objavljuje način primene troškovnog računovodstva, koji najmanje sadrži osnovne grupe troškova i pravila raspodele tih troškova, te angažuje nezavisnog revizora radi godišnje provere usklađenosti troškovnog računovodstva operatora sa ZTS sa propisanim načinom primene troškovnog računovodstva.

Izveštaj revizora iz stava 7. ovog člana objavljuje se na Internet stranici Agencije.

Obaveza pružanja osnovnog skupa iznajmljenih linija

Član 69

Obaveza pružanja osnovnog skupa iznajmljenih linija odnosi se na dužnost operatora sa ZTS na relevantnom tržištu iznajmljenih linija, da drugim operatorima obezbeđuje zakup dela ili celog osnovnog skupa iznajmljenih linija, na delu ili celoj teritoriji Republike Srbije.

Agencija bliže propisuje obim i sadržaj osnovnog skupa iznajmljenih linija iz stava 1. ovog člana.

Prilikom određivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, operatoru sa ZTS propisuje se način pružanja osnovnog skupa iznajmljenih linija, tako da se naročito obezbedi nediskriminatorno pružanje usluga, troškovna zasnovanost cena, kao i objavljivanje podataka o tehničkim, cenovnim i drugim uslovima ponude i korišćenja.

Obaveza obezbeđivanja mogućnosti za izbor i predizbor operatora

Član 70

Obaveza obezbeđivanja mogućnosti za izbor i predizbor operatora odnosi se na dužnost operatora sa ZTS na relevantnom tržištu pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, da svojim pretplatnicima omogući pristup uslugama bilo kog međupovezanog operatora javno dostupnih telefonskih usluga, i to na sledeće načine:

1) pružanjem usluge izbora operatora, upotrebom prefiksa za izbor operatora prilikom svakog pojedinačnog poziva;

2) pružanjem usluge predizbora operatora, sa mogućnošću zaobilaženja usluge predizbora biranjem prefiksa za izbor operatora prilikom svakog pojedinačnog poziva.

Prilikom određivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, operatoru sa ZTS može se naložiti:

1) obaveza troškovne zasnovanosti cena usluga međupovezivanja i pristupa, koje su u funkciji pružanja usluge izbora i predizbora operatora;

2) prilagođavanje visine direktnih troškova pretplatnika u vezi sa korišćenjem usluge izbora i predizbora operatora, tako da ne budu destimulativne za korišćenje ovih usluga.

Obaveza pružanja maloprodajnih usluga pod određenim uslovima

Član 71

Obaveza pružanja maloprodajnih usluga pod određenim uslovima odnosi se na dužnost operatora sa ZTS na relevantnom maloprodajnom tržištu, da pruža maloprodajne usluge pod propisanim uslovima.

Obaveza iz stava 1. ovog člana određuje se kada se oceni da određivanje drugih obaveza iz člana 63. ovog zakona ne bi bilo delotvorno.

Prilikom određivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, imajući u vidu prirodu nedostatka na relevantnom tržištu, kao i potrebu da se zaštiti interes krajnjih korisnika i podstakne delotvorna konkurencija, operatoru sa ZTS može se naložiti:

1) zabrana obračunavanja prekomernih cena, zabrana ometanja ulaska na tržište ili ograničavanja konkurencije previsokim ili preniskim cenama, zabrana davanja neopravdane prednosti određenim krajnjim korisnicima ili zabrana neosnovanog vezivanja određenih usluga;

2) ograničavanje visine maloprodajnih cena, određivanje mera kontrole individualnih tarifa, kao i obaveza zasnivanja cena na troškovima pružanja usluga ili cenama na uporedivim tržištima.

Ako se operatoru sa ZTS odredi neka od obaveza kontrole maloprodajnih cena, Agencija utvrđuje i obavezu primene troškovnog računovodstva u cilju kontrole cena, pri čemu utvrđuje i

objavljuje način primene troškovnog računovodstva, te angažuje nezavisnog revizora radi godišnje provere usklađenosti troškovnog računovodstva operatora sa ZTS sa propisanim načinom primene troškovnog računovodstva.

Izveštaj revizora iz stava 4. ovog člana objavljuje se na Internet stranici Agencije.

XII NUMERACIJA

Upravljanje numeracijom i plan numeracije

Član 72

Upravljanje i dodela adresa i brojeva, kao ograničenog dobra, vrši se na način kojim se obezbeđuje njihova racionalna, ravnomerna i delotvorna upotreba, u skladu sa planom numeracije.

Planom numeracije utvrđuje se namena adresa i brojeva, obezbeđuje jednaka dostupnost numeracije za sve javno dostupne elektronske komunikacione usluge, odnosno za sve operatore koji pružaju te usluge, obezbeđuju uslovi za prenosivost broja, izbor i predizbor operatora, uvođenje novih usluga elektronskih komunikacija, kao i ispunjavanje obaveza koje proističu iz odgovarajućih međunarodnih sporazuma.

Agencija donosi plan numeracije i objavljuje ga na svojoj Internet stranici.

Dozvola za korišćenje numeracije

Član 73

Pravo na korišćenje numeracije stiče se na osnovu dozvole za korišćenje numeracije, koja se izdaje rešenjem.

Rešenje iz stava 1. ovog člana donosi Agencija, na zahtev operatora.

Zahtev iz stava 2. ovog člana sadrži podatke o:

1) identitetu podnosioca;

- 2) vrsti elektronske komunikacione mreže ili usluge za koju se zahteva dodela numeracije;
- 3) numeraciji čija se dodela zahteva;
- 4) potrebi i svrsi korišćenja numeracije;
- 5) planiranom roku početka korišćenja numeracije;
- 6) periodu na koji se zahteva dodela numeracije.

Zahtev iz stava 2. ovog člana podnosi se na obrascu čiji oblik propisuje Agencija.

Odlučivanje po zahtevima iz stava 2. ovog člana vrši se prema redosledu podnošenja, u roku od 20 dana od dana podnošenja zahteva, osim u slučaju kada je odgovarajućim međunarodnim sporazumima predviđen drugačiji rok.

Zahtev iz stava 2. ovog člana može biti odbijen ako nije u skladu sa planom numeracije ili ako zatražena numeracija nije raspoloživa.

Sadržaj dozvole za korišćenje numeracije

Član 74

Rešenje kojim se izdaje dozvola za korišćenje numeracije sadrži podatke o:

- 1) imaoocu dozvole;
- 2) dodeljenoj numeraciji;
- 3) periodu na koji je dodeljena numeracija;
- 4) roku u kome imalac dozvole mora započeti korišćenje dodeljene numeracije;
- 5) nameni za koju je dato pravo na korišćenje numeracije;

6) načinu obezbeđivanja efikasnog i racionalnog korišćenja numeracije, uključujući način vođenja evidencije o upotrebljenoj numeraciji i obaveštavanju Agencije o stepenu iskorišćenosti;

7) obavezama u vezi sa korišćenjem dodeljene numeracije, koje proističu iz odgovarajućih međunarodnih sporazuma.

Rešenje iz stava 1. ovog člana može sadržati i druge podatke, ako su ti podaci u vezi sa propisanim uslovima za izdavanje dozvole za korišćenje numeracije ili proističu iz odgovarajućih međunarodnih sporazuma.

Imalac dozvole za korišćenje numeracije dužan je da obavesti Agenciju o promeni podataka iz stava 1. tačka 1) ovog člana u roku od 30 dana od nastanka promene.

Trajanje i produženje važenja dozvole za korišćenje numeracije

Član 75

Dozvola za korišćenje numeracije izdaje se na period koji ne može biti duži od deset godina.

Dozvola za korišćenje numeracije može se produžiti pod uslovima koji važe za izdavanje nove dozvole i na period koji ne može biti duži od perioda na koji se može izdavati nova dozvola.

Imalac dozvole za korišćenje numeracije podnosi Agenciji zahtev za produženje trajanja dozvole u roku koji nije kraći od 30 dana, niti duži od 90 dana, pre isteka važnosti dozvole.

Prenos prava na korišćenje numeracije

Član 76

Imalac dozvole za korišćenje numeracije može dodeljenu numeraciju ustupiti na korišćenje trećem licu, koje ustupljenu numeraciju namerava da koristi u komercijalne svrhe, a ne za sopstvene potrebe, samo na osnovu ugovora sačinjenog u pisanoj formi, na koji je prethodno Agencija dala saglasnost.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na numeraciju koju operatori ustupaju na korišćenje svojim pretplatnicima, kao i na pretplatničke brojeve prenete kod drugih operatora u skladu sa odredbama ovog zakona o prenosivosti broja.

U slučaju statusne promene imaoaca dozvole za korišćenje numeracije, koja nastane u skladu za zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava, prenos prava na korišćenje dodeljene numeracije može se obaviti samo na osnovu akta sačinjenog u pisanoj formi, na koji je prethodno Agencija dala saglasnost.

Podatke o datim saglasnostima iz st. 1. i 3. ovog člana Agencija objavljuje na svojoj Internet stranici.

Oduzimanje dodeljene numeracije

Član 77

Agencija rešenjem odlučuje o oduzimanju dodeljene numeracije ako utvrdi da:

- 1) je dozvola za korišćenje numeracije izdata na osnovu netačnih podataka, odnosno neispravne dokumentacije od značaja za odlučivanje;
- 2) se dodeljena numeracija ne koristi u skladu sa planom numeracije ili izdatom dozvolom za korišćenje numeracije;
- 3) imalac dozvole za korišćenje numeracije, ni nakon prijema opomene, nije u određenom roku uplatio naknadu za korišćenje numeracije;
- 4) je imaoocu dozvole za korišćenje numeracije zabranjeno obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija u skladu sa ovim zakonom ili pravnosnažnom sudskom presudom;
- 5) se imalac dozvole za korišćenje numeracije u pisanom obliku odrekao prava na korišćenje dodeljene numeracije;
- 6) je imalac dozvole za korišćenje numeracije prestao da postoji, bez pravnog sledbenika;

7) imalac dozvole za korišćenje numeracije nije otklonio nepravilnosti utvrđene u postupku inspekcije;

8) je oduzimanje dodeljene numeracije neophodno radi usklađivanja sa izmenama plana numeracije, napravljenih u cilju primene odgovarajućih međunarodnih sporazuma ili ostvarivanja javnog interesa koji se nije mogao zadovoljiti na drugi način.

Imalac dozvole za korišćenje numeracije, kome je numeracija oduzeta iz razloga navedenih u stavu 1. tačka 8) ovog člana, ima pravo na zamenu numeracije.

Agencija dodeljuje novu numeraciju na zahtev lica iz stava 2. ovog člana, vodeći računa o srazmernosti, zaštiti javnog interesa i ekonomskim posledicama zamene numeracije.

Baza podataka o korišćenju numeracije

Član 78

Agencija vodi ažurnu bazu podataka o korišćenju numeracije koja naročito sadrži podatke o dodeljenoj numeraciji, sa odgovarajućim podacima o uslovima dodele i korišćenja, geografskoj oblasti njihove upotrebe, kao i operatorima kojima je numeracija dodeljena.

Agencija objavljuje i ažurira podatke iz stava 1. ovog člana na svojoj Internet stranici sa mogućnošću sveobuhvatnog pretraživanja.

Prenosivost broja

Član 79

Operator javno dostupnih telefonskih usluga (operator davalac broja) dužan je da omogući svom pretplatniku, na njegov zahtev, da prilikom promene operatora (operator primalac broja) zadrži dodeljeni broj iz plana numeracije na određenoj lokaciji, na koju se odnosi geografski pristupni kod, odnosno na bilo kojoj lokaciji, ako pristupni kod nije geografski.

Zahtev za prenos broja pretplatnik podnosi operatoru primaocu broja.

Zahtev iz stava 2. ovog člana ujedno se smatra zahtevom za raskid ugovora između pretplatnika i operatora davaoca broja o korišćenju usluga u vezi sa brojem koji je predmet zahteva za prenos, a ugovor se smatra raskinutim trenutkom isključenja broja iz mreže operatora davaoca broja.

Pretplatnik je dužan da, prilikom podnošenja zahteva iz stava 2. ovog člana, operatoru primaocu broja dostavi naročito podatke o svom identitetu, broju koji se prenosi i izjavu kojom se obavezuje da operatoru davaocu broja izmiri sve obaveze po osnovu ugovora iz stava 3. ovog člana nastale do trenutka isključenja broja iz mreže operatora davaoca broja, pod pretnjom privremene ili trajne suspenzije pružanja usluga od strane operatora primaoca broja.

Operator primalac broja plaća naknadu za prenos broja operatoru davaocu broja.

Agencija upravlja informacionim sistemom za prenos broja i održava bazu podataka prenetih brojeva, vodeći računa o zaštiti podataka o ličnosti, bliže propisuje uslove i način prenosa broja, kao i visinu naknade za prenos broja iz ovog člana.

Za poslove upravljanja informacionim sistemom za prenos broja i održavanje baze podataka prenetih brojeva, Agencija može angažovati drugo pravno lice.

Operator davalac broja i operator primalac broja dužni su da ostvare međusobnu saradnju, kao i saradnju sa Agencijom, u postupku prenosa broja, obezbede da trajanje prekida usluge pretplatniku tokom prenosa ne bude duže od jednog radnog dana, kao i da se uzdrže od postupanja usmerenog na otežavanje ili sprečavanje prenosa broja.

Jedinstveni broj za pristup službama za hitne intervencije

Član 80

Operator javno dostupnih telefonskih usluga dužan je da omogući svim korisnicima uslugu besplatnog poziva prema jedinstvenom broju za pristup službama za hitne intervencije 112, kao i drugim brojevima za pristup službama za hitne intervencije u Republici Srbiji, u skladu sa planom numeracije, sa bilo kog telefonskog uređaja, uključujući i javne telefonske govornice.

Operator iz stava 1. ovog člana dužan je da centru za opsluživanje poziva službama za hitne intervencije, bez naknade, prosleđuje sve raspoložive podatke o ostvarenim pozivima prema broju 112 i drugim brojevima za pristup službama za hitne intervencije, a naročito podatke o identitetu pozivajućeg pretplatnika, pozivajućem broju, vremenu i trajanju poziva, kao i podatke o lokaciji sa koje je poziv upućen, u skladu sa tehničkim mogućnostima.

XIII RADIO-FREKVENCIJSKI SPEKTAR

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom

Član 81

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim dobrom, zasniva se na načelima racionalnosti, ekonomičnosti, javnosti i nediskriminacije, i naročito obuhvata:

- 1) planiranje upotrebe radio-frekvencija u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i preporukama, interesima građana, privrede, bezbednosti i odbrane zemlje;
- 2) dodelu radio-frekvencija na osnovu plana namene i planova raspodele;
- 3) koordinaciju korišćenja radio-frekvencija;
- 4) kontrolu radio-frekvencijskog spektra, utvrđivanje štetnih smetnji i preduzimanje mera za njihovo otklanjanje.

Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom i koordinira korišćenje satelitskih orbita u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima, kao i u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donetim na osnovu njega.

Agencija ostvaruje saradnju sa međunarodnim organizacijama i administracijama drugih zemalja koje vrše poslove upravljanja radio-frekvencijskim spektrom, samostalno ili preko nadležnih organa.

Koordinacija korišćenja i prijava dodele radio-frekvencija

Član 82

Radio-frekvencije predviđene za korišćenje u određenim pograničnim zonama pre dodele se koordiniraju sa susednim zemljama, sa kojima su zaključeni posebni sporazumi o koordinaciji korišćenja radio-frekvencija.

Radio-frekvencije iz određenih radio-frekvencijskih opsega po potrebi se pre dodele koordiniraju sa susednim i drugim zainteresovanim zemljama.

Prijava dodele radio-frekvencija Međunarodnoj uniji za telekomunikacije vrši se:

- 1) ako korišćenje radio-frekvencija može da prouzrokuje štetnu smetnju radio-komunikacijskoj službi druge zemlje;
- 2) ako su radio-frekvencije namenjene za međunarodnu radio-komunikaciju;
- 3) radi zaštite radio-frekvencija na međunarodnom nivou.

Plan namene radio-frekvencijskih opsega

Član 83

Planom namene radio-frekvencijskih opsega (u daljem tekstu: plan namene) utvrđuju se namene radio-frekvencijskih opsega za pojedine radio-komunikacijske službe i delatnosti, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i preporukama, interesima građana, privrede, bezbednosti i odbrane zemlje.

Plan namene sadrži naročito podatke o:

- 1) granicama radio-frekvencijskih opsega;
- 2) nameni radio-frekvencijskih opsega, na tehnološki neutralnoj osnovi, za jednu ili više radio-komunikacijskih službi i delatnosti;
- 3) osnovnim uslovima za korišćenje radio-frekvencija;

4) osnovu korišćenja radio-frekvencija i načinu izdavanja dozvola iz člana 85. ovog zakona.

Planom namene može se utvrditi različita namena, uslovi i osnov korišćenja za različite podopsege u okviru istog radio-frekvencijskog opsega.

Plan namene donosi Vlada, na osnovu predloga koji utvrđuje Ministarstvo, uz učešće nadležnog organa autonomne pokrajine, a koji priprema Agencija.

U postupku pripreme predloga plana namene, Agencija sprovodi javne konsultacije u skladu sa odredbama ovog zakona i traži mišljenje organa odbrane, bezbednosti i službi za hitne intervencije.

Planovi raspodele radio-frekvencija

Član 84

Planovi raspodele radio-frekvencija (u daljem tekstu: planovi raspodele) sadrže uslove za raspodelu radio-frekvencija iz namenjenih radio-frekvencijskih opsega, raspodelu radio-frekvencija po lokacijama ili oblastima za jednu ili više radio-komunikacijskih službi i delatnosti, kao i druge potrebne tehničke uslove za korišćenje radio-frekvencija.

Planovi raspodele utvrđuju se na osnovu plana namene i odgovarajućih međunarodnih sporazuma i preporuka, vodeći računa o potrebama i zahtevima korisnika.

Planove raspodele donosi Ministarstvo, uz učešće nadležnog organa autonomne pokrajine, na predlog Agencije.

U postupku pripreme predloga planova raspodele, Agencija sprovodi javne konsultacije u skladu sa odredbama ovog zakona i traži mišljenje organa odbrane, bezbednosti i službi za hitne intervencije.

Korišćenje radio-frekvencija

Član 85

Radio-frekvencije se, u skladu sa ovim zakonom, koriste:

- 1) na osnovu pojedinačne dozvole, koja se izdaje po zahtevu ili po sprovedenom postupku javnog nadmetanja;
- 2) po režimu opšteg ovlašćenja;
- 3) za posebne namene.

Agencija propisuje način korišćenja radio stanica od strane radio amatera, kao i radio stanica koje se koriste na domaćim i stranim vazduhoplovima, lokomotivama, brodovima i drugim plovilima, saglasno odgovarajućim međunarodnim sporazumima i preporukama.

Korišćenje radio-frekvencija na osnovu pojedinačne dozvole koja se izdaje po zahtevu

Član 86

Pravo na korišćenje radio-frekvencija stiče se na osnovu pojedinačne dozvole za korišćenje radio-frekvencija (u daljem tekstu: pojedinačna dozvola) koja se izdaje po zahtevu, kada je planom namene određen takav način izdavanja pojedinačne dozvole u okviru određenog radio-frekvencijskog opsega.

Pojedinačna dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se rešenjem.

Rešenje iz stava 2. ovog člana donosi se na zahtev koji se podnosi Agenciji.

Zahtev iz stava 3. ovog člana sadrži podatke o:

- 1) identitetu podnosioca;
- 2) vrsti elektronske komunikacione mreže ili usluge za koju se zahteva dodela radio-frekvencija;
- 3) radio-frekvencijama čija se dodela zahteva;
- 4) potrebi i svrsi korišćenja radio-frekvencija;

5) planiranom roku početka korišćenja radio-frekvencija;

6) periodu na koji se zahteva dodela radio-frekvencija;

7) tehničkom rešenju koje, u zavisnosti od radio-komunikacijske službe i delatnosti, sadrži naročito podatke o geografskoj oblasti korišćenja i lokacijama predajnika, proračunu prostiranja signala i servisnoj zoni, predviđenom antenskom sistemu i karakteristikama zračenja, načinu obezbeđivanja racionalnog korišćenja radio-frekvencija, proceni uticaja na životnu sredinu i rad drugih radio-komunikacijskih sistema.

Zahtev iz stava 3. ovog člana podnosi se na obrascu čiji oblik propisuje Agencija, uključujući i uputstva sa obaveznim elementima tehničkog rešenja iz stava 4. tačka 6) ovog člana, u zavisnosti od radio-komunikacijske službe i delatnosti na koju se tehničko rešenje odnosi.

Odlučivanje po zahtevima iz stava 3. ovog člana vrši se prema redosledu podnošenja, u roku od 40 dana od dana podnošenja zahteva, osim u slučaju kada je odgovarajućim međunarodnim sporazumima predviđen drugačiji rok.

Zahtev iz stava 3. ovog člana može biti odbijen ako:

1) nije u skladu sa planom namene i planom raspodele;

2) zatražene radio-frekvencije nisu raspoložive;

3) korišćenje zatraženih radio-frekvencija može imati štetne posledice po životnu sredinu ili rad drugih radio-komunikacijskih sistema, koje nije moguće sprečiti primenom posebnih mera zaštite.

Izdavanje pojedinačne dozvole diplomatsko-konzularnom predstavništvu

Član 87

Strano diplomatsko-konzularno predstavništvo (u daljem tekstu: DKP) ima pravo da koristi radio-frekvencije na osnovu pojedinačne dozvole koja se izdaje po zahtevu.

Pojedinačnu dozvolu iz stava 1. ovog člana izdaje Agencija, na zahtev DKP, u postupku utvrđenim ovim zakonom, koji se sprovodi diplomatskim putem.

Naknada i uslovi korišćenja radio-frekvencija iz ovog člana određuju se pod uslovima uzajamnosti, na osnovu mišljenja ministarstva nadležnog za spoljne poslove i u skladu sa zaključenim međunarodnim sporazumima.

Izdavanje pojedinačne dozvole stranom pravnom licu

Član 88

Strano pravno lice koje u Republici Srbiji, na osnovu odgovarajućeg međunarodnog sporazuma, ostvaruje poslovno-tehničku, informativnu, naučnu, kulturnu, sportsku i drugu saradnju sa odgovarajućim organima, organizacijama i drugim licima u zemlji, ima pravo da koristi radio-frekvencije na osnovu pojedinačne dozvole koja se izdaje po zahtevu.

Pojedinačnu dozvolu iz stava 1. ovog člana izdaje Agencija, na zahtev stranog pravnog lica iz stava 1. ovog člana, u postupku utvrđenim ovim zakonom.

Naknada i uslovi korišćenja radio-frekvencija iz ovog člana određuju se u skladu sa odredbama ovog zakona, osim ako odgovarajućim međunarodnim sporazumom nije određeno drugačije.

Korišćenje radio-frekvencija na osnovu pojedinačne dozvole koja se izdaje po sprovedenom postupku javnog nadmetanja

Član 89

Pravo na korišćenje radio-frekvencija stiče se na osnovu pojedinačne dozvole koja se izdaje po sprovedenom postupku javnog nadmetanja, kada je planom namene, zbog ograničene raspoloživosti radio-frekvencija u okviru određenog radio-frekvencijskog opsega, određen takav način izdavanja pojedinačne dozvole.

Agencija, po službenoj dužnosti ili na inicijativu zainteresovanih lica, donosi odluku o ispunjenosti uslova za izdavanje pojedinačnih dozvola po sprovedenom postupku javnog nadmetanja i o tome obaveštava Ministarstvo.

Po prijemu obaveštenja o donošenju odluke iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo donosi akt kojim se propisuju minimalni uslovi za izdavanje pojedinačnih dozvola po sprovedenom postupku javnog nadmetanja, koji naročito sadrži broj pojedinačnih dozvola koje se mogu izdati za određeni radio-frekvencijski opseg, period na koji se izdaju pojedinačne dozvole, najmanji iznos jednokratne naknade koja se plaća prilikom izdavanja pojedinačne dozvole, uslove u pogledu obezbeđivanja pokrivenosti određenog dela teritorije ili stanovništva, kao i druge minimalne uslove za izdavanje pojedinačnih dozvola.

Agencija donosi odluku o pokretanju postupka javnog nadmetanja za izdavanje pojedinačnih dozvola u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu akta iz stava 3. ovog člana i obrazuje komisiju za sprovođenje postupka javnog nadmetanja.

Član 90

Pri sprovođenju postupka javnog nadmetanja za izdavanje pojedinačnih dozvola, Agencija je dužna da:

- 1) omogući da javno nadmetanje bude dostupno svim zainteresovanim licima pod ravnopravnim uslovima, objavljivanjem javnog oglasa;
- 2) utvrdi i objavi kriterijume odlučivanja koji su nediskriminatorni, objektivni i merljivi, koji su primereni aktivnostima ili uslugama za koje se dodeljuje pojedinačna dozvola;
- 3) utvrdi ko od podnosilaca prijava ispunjava sve uslove propisane ovim zakonom, aktima donetim na osnovu njega;
- 4) odluku o izboru najpovoljnije ponude donese na osnovu ekonomskih, tehničkih i drugih kriterijuma objavljenih u oglasu za javno nadmetanje;
- 5) odluku o izboru najpovoljnije ponude ili poništavanju javnog nadmetanja donese i objavi najkasnije u roku od četiri meseca od dana isteka roka za podnošenje prijava.

Oglas iz stava 1. tačka 1) ovog člana obavezno sadrži:

- 1) predmet pojedinačne dozvole;
- 2) rok za učešće na javnom nadmetanju, koji ne može biti kraći od 45 dana od dana objavljivanja oglasa;
- 3) uslove za učešće na javnom nadmetanju;
- 4) način dostavljanja ponude (pod šifrom ili punim nazivom ponuđača);
- 5) obaveštenje o datumu, vremenu i mestu otvaranja prispelih ponuda;
- 6) kriterijume za vrednovanje ponuda i način određivanja najpovoljnije ponude;
- 7) ime i kontakt lica zaduženog za davanje svih informacija od značaja za postupak javnog nadmetanja.

Oglas iz stava 1. tačka 1) ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije", najmanje jednoj široko dostupnoj međunarodnoj publikaciji, najmanje jednim dnevnim novinama koje se distribuiraju na celoj teritoriji Republike Srbije, kao i na Internet stranici Agencije.

Sredstva na ime jednokratne naknade koja se plaća prilikom izdavanja pojedinačne dozvole po sprovedenom postupku javnog nadmetanja, predstavljaju prihod budžeta Republike Srbije.

Sadržaj pojedinačne dozvole

Član 91

Rešenje kojim se izdaje pojedinačna dozvola sadrži podatke o:

- 1) imaocu pojedinačne dozvole;
- 2) dodeljenim radio-frekvencijama;
- 3) periodu na koji je izdata pojedinačna dozvola;
- 4) roku u kome mora započeti korišćenje dodeljenih radio-frekvencija;

- 5) nameni za koju je dato pravo korišćenja radio-frekvencija;
- 6) lokacijama, odnosno oblastima pokrivanja;
- 7) rokovima za obaveštavanje Agencije o postavljenim radio stanicama i obavljanju tehničkih pregleda;
- 8) rokovima i načinu provere ispunjenosti uslova pod kojima je data pojedinačna dozvola, kada je pojedinačna dozvola izdata u postupku javnog nadmetanja;
- 9) načinu obezbeđivanja efikasnog i racionalnog korišćenja radio-frekvencija;
- 10) tehničkim i operativnim merama koje je potrebno primeniti radi izbegavanja štetnih smetnji, obezbeđivanja elektromagnetske kompatibilnosti i ograničavanja izloženosti stanovništva elektromagnetskim poljima;
- 11) obavezama u vezi sa korišćenjem dodeljenih radio-frekvencija, koje proističu iz odgovarajućih međunarodnih sporazuma;
- 12) uslovima za eksperimentalno korišćenje dodeljenih radio-frekvencija.

Rešenje iz stava 1. ovog člana može sadržati i druge podatke, ako su ti podaci u vezi sa propisanim uslovima za izdavanje pojedinačne dozvole ili proističu iz odgovarajućih međunarodnih sporazuma.

Imalac pojedinačne dozvole dužan je da obavesti Agenciju o promeni podataka iz stava 1. tačka 1) ovog člana u roku od 30 dana od nastanka promene.

Trajanje i produženje važenja pojedinačne dozvole

Član 92

Pojedinačna dozvola izdaje se na period koji ne može biti duži od deset godina.

Pojedinačna dozvola može se produžiti pod uslovima koji važe za izdavanje nove pojedinačne dozvole, s tim što se prilikom produženja pojedinačne dozvole ne plaća jednokratna naknada koja se plaća prilikom prvog izdavanja pojedinačne dozvole i na period koji ne može biti duži od perioda na koji se može izdavati nova pojedinačna dozvola.

Imalac pojedinačne dozvole podnosi Agenciji zahtev za produženje trajanja pojedinačne dozvole u roku koji nije kraći od 30 dana, niti duži od 90 dana, pre isteka važnosti pojedinačne dozvole.

Prenos prava na korišćenje radio-frekvencija

Član 93

Pravo na korišćenje radio-frekvencija dato pojedinačnom dozvolom ne može se ustupiti, iznajmiti ili na drugi način preneti drugom licu.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na statusne promene imaoaca pojedinačne dozvole, koje nastanu u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, prenos se može obaviti samo na osnovu akta sačinjenog u pisanoj formi, na koji je prethodno Agencija dala saglasnost.

Agencija može odbiti saglasnost na akt iz stava 3. ovog člana naročito ako utvrdi da bi to dovelo do poremećaja konkurencije.

Podatke o datim saglasnostima na akte iz stava 3. ovog člana Agencija objavljuje na svojoj Internet stranici.

Privremena dozvola za korišćenje radio-frekvencija

Član 94

Pravo na privremeno korišćenje radio-frekvencija, radi tržišnog ili tehničkog ispitivanja proizvoda i usluga, istraživanja ili projektovanja, kao i za potrebe održavanja sportskih, kulturnih, zabavnih

i drugih događaja ograničenog trajanja, stiče se na osnovu privremene dozvole za korišćenje radio-frekvencija (u daljem tekstu: privremena dozvola), koja se izdaje rešenjem.

Rešenje iz stava 1. ovog člana donosi Agencija, na osnovu obrazloženog zahteva koji zadovoljava uslove iz stava 1. ovog člana.

Zahtev iz stava 2. ovog člana podnosi se na obrascu čiji oblik i sadržinu propisuje Agencija.

Odlučivanje po zahtevima iz stava 2. ovog člana vrši se prema redosledu podnošenja, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Agencija određuje primereni rok važenja privremene dozvole, koji ne može biti duži od 60 dana, kao i odgovarajuće uslove za dodelu i korišćenje radio-frekvencija.

Zahtev za izdavanje privremene dozvole može biti odbijen naročito ako se oceni da je podnet radi izbegavanja primene postupaka izdavanja pojedinačne dozvole iz čl. 86. i 89. ovog zakona.

Oduzimanje dodeljenih radio-frekvencija

Član 95

Agencija rešenjem odlučuje o oduzimanju dodeljenih radio-frekvencija ako utvrdi da:

- 1) je pojedinačna dozvola izdata na osnovu netačnih podataka, odnosno neispravne dokumentacije od značaja za odlučivanje;
- 2) se dodeljene radio-frekvencije ne koriste u skladu sa planom namene, planom raspodele ili izdatom pojedinačnom dozvolom;
- 3) imalac pojedinačne dozvole, ni nakon prijema opomene, nije u određenom roku uplatio naknadu za korišćenje radio-frekvencija;
- 4) je imao pojedinačne dozvole zabranjeno obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija u skladu sa ovim zakonom ili pravnosnažnom sudskom presudom;

- 5) se imalac pojedinačne dozvole u pisanom obliku odrekao prava na korišćenje dodeljenih radio-frekvencija;
- 6) je imalac pojedinačne dozvole prestao da postoji, bez pravnog sledbenika;
- 7) imalac dozvole za korišćenje radio-frekvencija nije otklonio nepravilnosti utvrđene u postupku inspekcije;
- 8) je oduzimanje dodeljenih radio-frekvencija neophodno radi usklađivanja sa izmenama plana namene ili planova raspodele, napravljenih u cilju primene međunarodnih sporazuma ili ostvarivanja javnog interesa koji se nije mogao zadovoljiti na drugi način;
- 9) je oduzimanje dodeljenih radio-frekvencija neophodno radi realizacije prostornih planova ili zaštite životne sredine, koji se nisu mogli obezbediti na drugi način;
- 10) je organ nadležan za radiodifuziju oduzeo dozvolu za emitovanje programa imao pojedinačne dozvole ili da je isteklo vreme na koje mu je dozvola za emitovanje programa izdata, kada je posebnim zakonom propisano da se pojedinačna dozvola izdaje u sklopu dozvole za emitovanje programa.

Imalac pojedinačne dozvole, kome su dodeljene radio-frekvencije oduzete iz razloga navedenih u stavu 1. tač. 8) i 9) ovog člana, ima pravo na zamenu, odnosno dodelu novih radio-frekvencija.

Agencija dodeljuje nove radio-frekvencije na zahtev lica iz stava 3. ovog člana, vodeći računa o srazmernosti, zaštiti javnog interesa i ekonomskim posledicama zamene radio-frekvencija.

Korišćenje radio-frekvencija po režimu opšteg ovlašćenja

Član 96

Ako postoje zanemarive opasnosti od smetnji ili se radi o usklađenim radio-frekvencijskim opsezima, a naročito ako je to u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i preporukama, radio-frekvencije se koriste po režimu opšteg ovlašćenja.

Svako lice ima pravo na korišćenje radio-frekvencija koje se prema planu namene koriste po režimu opšteg ovlašćenja.

Agencija bliže uređuje način korišćenja radio-frekvencija po režimu opšteg ovlašćenja, u skladu sa sporazumima i preporukama iz stava 1. ovog člana.

Korišćenje radio-frekvencija za posebne namene

Član 97

Organi odbrane i bezbednosti, kao i službe za hitne intervencije, koriste radio-frekvencije u opsezima koji su planom namene određeni isključivo za njihovo korišćenje, bez obaveze prethodnog pribavljanja dozvole za korišćenje radio-frekvencija, a u skladu sa uslovima korišćenja utvrđenim planom namene.

Organi iz stava 1. ovog člana dužni su da u pisanom obliku unapred obaveste Agenciju o otpočinjanju ili prestanku korišćenja radio-frekvencija.

Organi iz stava 1. ovog člana dostavljaju Agenciji, na njen zahtev, a najmanje jednom godišnje, izveštaj o obimu i načinu korišćenja, odnosno nekorišćenja radio-frekvencija.

Za korišćenje radio-frekvencija za posebne namene iz stava 1. ovog člana ne plaća se naknada.

Organi iz stava 1. ovog člana mogu koristiti radio-frekvencije u okviru opsega koji planom namene nisu određeni za posebne namene, na način i u skladu sa uslovima za dodelu i korišćenje tih opsega koji su propisani ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Naknadu za korišćenje radio-frekvencija iz stava 5. ovog člana Agencija utvrđuje u saradnji sa organima iz stava 1. ovog člana, uzimajući u obzir javni interes i da su ti organi budžetski korisnici.

Kontrola radio-frekvencijskog spektra i zaštita od štetnih smetnji

Član 98

Agencija vrši stalnu kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra na teritoriji Republike Srbije i izveštaj o tome objavljuje najmanje jednom godišnje, dok kontrolu odabranih radio-frekvencija vrši prema potrebi.

Tehničke preglede i druga ispitivanja radi utvrđivanja postojanja i uzroka štetnih smetnji vrši Agencija, odnosno drugo lice koje Agencija angažuje.

Kontrolu radio-frekvencijskog spektra za posebne namene, Agencija vrši u saradnji sa organima iz člana 97. stav 1. ovog zakona.

Kontrolu radio-frekvencijskog spektra namenjenog za potrebe distribucije i emitovanja medijskih sadržaja, Agencija vrši u saradnji sa organom nadležnim za radiodifuziju.

Agencija preduzima mere za otklanjanje štetnih smetnji utvrđenih u postupku kontrole radio-frekvencijskog spektra, u skladu sa odredbama ovog zakona, a prema potrebi predlaže donošenje mera inspekcijskog nadzora, naročito ako otkrije neovlašćeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Agencija mere iz stava 5. ovog člana preduzima bez odlaganja kada je ugrožen rad organa odbrane i bezbednosti, službi za hitne intervencije, kao i rad vazduhoplovnih, pomorskih i radio-navigacionih radio-komunikacijskih službi.

Agencija bliže uređuje način kontrole korišćenja radio-frekvencijskog spektra, obavljanja tehničkih pregleda i zaštite od štetnih smetnji.

Baza podataka o korišćenju radio-frekvencijskog spektra

Član 99

Agencija vodi ažurnu bazu podataka o korišćenju radio-frekvencijskog spektra koja naročito sadrži podatke o dodeljenim radio-frekvencijama i radio-frekvencijskim opsezima, sa odgovarajućim podacima o uslovima dodele i korišćenja, geografskoj oblasti njihove upotrebe, kao i podatke o imaćima pojedinačnih dozvola i drugim korisnicima radio-frekvencijskog spektra.

Agencija objavljuje i ažurira podatke iz stava 1. ovog člana na svojoj Internet stranici sa mogućnošću sveobuhvatnog pretraživanja.

Agencija vodi ažurnu bazu podataka koja se odnosi na kontrolu radio-frekvencijskog spektra i tehničke preglede.

XIV DISTRIBUCIJA I EMITOVANJE MEDIJSKIH SADRŽAJA

Saradnja Agencije sa organom nadležnim za radiodifuziju

Član 100

Pri određivanju uslova i načina korišćenja radio-frekvencija za distribuciju i emitovanje medijskih sadržaja, Agencija ostvaruje saradnju sa organom nadležnim za radiodifuziju.

Kada je posebnim zakonom propisano da je sastavni deo dozvole za emitovanje programa i dozvola za korišćenje radio-frekvencija, Agencija izdaje pojedinačnu dozvolu na zahtev organa nadležnog za radiodifuziju, u skladu sa odredbama ovog zakona i na period utvrđen u dozvoli za emitovanje programa.

Obaveza prenosa

Član 101

Agencija, na zahtev organa nadležnog za radiodifuziju, određuje operatora elektronske komunikacione mreže za distribuciju i emitovanje medijskih sadržaja, koji je dužan da prenosi jedan ili više radijskih ili televizijskih programa, na nacionalnom, pokrajinskom, regionalnom ili lokalnom nivou, kada:

1) značajan broj krajnjih korisnika koristi elektronsku komunikacionu mrežu tog operatora kao jedini ili prvenstveni način za primanje medijskih sadržaja, i

2) je to neophodno radi ostvarivanja jasno određenih ciljeva od opšteg interesa, što utvrđuje organ nadležan za radiodifuziju, poštujući načela srazmernosti i javnosti.

Posebne obaveze obezbeđivanja pristupa

Član 102

Agencija može obavezati operatora elektronske komunikacione mreže za distribuciju i emitovanje medijskih sadržaja da drugom operatoru, pod prihvatljivim i nediskriminatornim uslovima, omogući pristup aplikativnim programskim interfejsima i elektronskim programskim vodičima, u meri u kojoj je to neophodno radi pružanja usluga krajnjim korisnicima.

Usluge uslovnog pristupa

Član 103

Operator elektronske komunikacione mreže za distribuciju i emitovanje medijskih sadržaja, koji nudi usluge uslovnog pristupa medijskim sadržajima (u daljem tekstu: operator usluga uslovnog pristupa), dužan je da obezbedi tehničke mogućnosti za potpunu kontrolu pružanja medijskih sadržaja preko takvog sistema.

Operator usluga uslovnog pristupa dužan je da, pod pravednim, razumnim i nediskriminatornim uslovima, ponudi pružaocima medijskih sadržaja tehničke usluge, koje njihovim pretplatnicima omogućavaju pristup medijskim sadržajima uz korišćenje uređaja za uslovni pristup.

Operator usluga uslovnog pristupa ne sme da ometa prijem medijskih sadržaja koji se distribuiraju i emituju bez uslovnog pristupa.

Operator usluga uslovnog pristupa dužan je da poslovnu aktivnost koja se odnosi na usluge uslovnog pristupa prati primenom odvojenog računovodstva.

Nosioci prava industrijske svojine na uređajima i sistemima uslovnog pristupa dužni su da pravo na korišćenje tih uređaja i sistema ustupaju proizvođačima terminalne opreme pod uslovima koji su pravedni, razumni i nediskriminatorni i kojima se proizvođači ne sprečavaju da u isti uređaj ugrađuju interfejse za povezivanje sa drugim pristupnim sistemima ili sa delovima svojstvenim drugim pristupnim sistemima, do mere u kojoj to ne ugrožava bezbednost sistema uslovnog pristupa.

Prelazak sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa

Član 104

Ministarstvo, na predlog Agencije, koji se priprema u saradnji sa organom nadležnim za oblast radiodifuzije, donosi akt o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa i pristup multipleksu u zemaljskoj digitalnoj radiodifuziji.

Aktom iz stava 1. ovog člana uređuje se naročito:

- 1) način i vremenski raspored prelaska;
- 2) zahtevi i dinamika u pogledu uspostavljanja mreže za distribuciju digitalnog televizijskog programa na teritoriji Republike Srbije;
- 3) zahtevi za formiranje multipleksa;
- 4) obim korišćenja radio-frekvencija, u meri neophodnoj za uspešno obavljanje prelaska na digitalno emitovanje televizijskog programa.

Javno preduzeće osnovano za upravljanje emisionom infrastrukturom, u skladu sa odlukom o osnivanju i aktom iz stava 1. ovog člana, uspostavlja elektronsku komunikacionu mrežu za multipleksiranje, distribuciju i emitovanje digitalnog televizijskog programa.

Radi uspostavljanja mreže iz stava 3. ovog člana, Agencija izdaje JP "Emisiona tehnika i veze" pojedinačnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija, u skladu sa aktom iz stava 1. ovog člana.

JP "Emisiona tehnika i veze" dužno je da imaocima dozvole za emitovanje televizijskog programa omogući pristup multipleksu u okviru mreže iz stava 3. ovog člana, u skladu sa izdatim dozvolama za emitovanje programa.

Najkasnije do okončanja procesa prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa Vlada, na predlog Ministarstva, a u saradnji sa pokrajinskim organom nadležnim za poslove elektronskih komunikacija, utvrđuje način korišćenja preostalog opsega radio-

frekvencija namenjenih zemaljskoj digitalnoj radiodifuziji, kao i pružanju širokopolasnih servisa (digitalna dividenda).

U postupku pripreme predloga akta iz stava 6. ovog člana, Ministarstvo je dužno da sprovede javnu konsultaciju u trajanju od najmanje 30 dana.

Dodela pojedinačnih dozvola u skladu sa aktom iz stava 6. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona.

XV ZAŠTITA PRAVA KORISNIKA I PRETPLATNIKA

Ugovor između operatora i korisnika

Član 105

Međusobna prava i obaveze operatora i korisnika uređuju se ugovorom, koji se zaključuje u pisanoj formi.

Ugovor iz stava 1. ovog člana, pored elemenata utvrđenih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, sadrži i sledeće elemente:

1) specifikaciju usluga (sadržaja paketa), uključujući naročito podatke o mogućnosti za upućivanje poziva službama za hitne intervencije, uslovima za pristup i korišćenje usluga (uključujući i ograničenja), minimalnom nivou kvaliteta pružanja usluga i primenjenim merama za sprečavanje preteranog opterećenja mreže, vremenu potrebnom za otpočinjanje korišćenja usluga, ponuđenim uslugama održavanja i podrške, kao i ograničenjima u korišćenju terminalne opreme;

2) odredbe o postupanju sa podacima o ličnosti (naročito u vezi sa javnim telefonskim imenicima), podacima o saobraćaju i podacima o lokaciji, tokom trajanja i nakon prestanka ugovornog odnosa;

3) podatke o cenama i tarifama, kao i načinima na koje se mogu dobiti aktuelne informacije o svim primenjenim tarifama, troškovima održavanja, kao i načinima plaćanja i dodatnim troškovima u vezi sa ponuđenim načinima plaćanja;

4) rok važenja ugovora, kao i uslove pod kojima se ugovor produžava, odnosno raskida, uključujući naročito uslove korišćenja usluga u vezi sa ponuđenim promotivnim pogodnostima, naknadama u vezi sa prenosom broja, privremenoj suspenziji i trajnom prestanku pružanja usluga, odnosno prestanku ugovornog odnosa, sa i bez plaćanja troškova u vezi sa raskidom (naročito u pogledu terminalne opreme);

5) naknade i uslove vraćanja sredstava za slučaj nepridržavanja ugovorenog nivoa kvaliteta usluga;

6) način za podnošenje i rešavanje prigovora;

7) mere koje operator može primeniti radi održavanja bezbednosti i integriteta svojih mreža i usluga, kao i kontrole nedozvoljenog sadržaja.

Elemente iz stava 2. ovog člana sadrži i ugovor između korisnika i operatora koji ne obezbeđuje priključak ili pristup elektronskoj komunikacionoj mreži.

Obaveštavanje o uslovima ugovora i cenama usluga

Član 106

Operator je dužan da svoju uslugu ponudi na način koji potrošače jasno i nedvosmisleno obaveštava o uslovima zaključenja ugovora, a naročito o elementima iz člana 105. stav 2. ovog zakona.

Cenovnik usluga, u zavisnosti od ponuđenih vrsta usluga, sadrži: visinu jednokratne naknade za priključenje, visinu mesečne naknade za pristup elektronskoj komunikacionoj mreži ili usluzi, obračunsku jedinicu i tarifni interval, opis posebnih uslova za pristup zaštićenim sadržajima ili uslugama sa dodatom vrednošću, obaveštenje o troškovima održavanja i dostupnim paketima usluga, obaveštenje o popustima, kao i druge odredbe specifične za određenu uslugu.

Operator je dužan da uslove ugovora i cenovnik učini javno dostupnim na pogodan način.

Operator je dužan da o uslovima ugovora i cenama, kao i svim njihovim izmenama, bez odlaganja obavesti pretplatnike na pogodan način i dostavi ih Agenciji najkasnije na dan njihovog stupanja na snagu.

Izmena uslova ugovora

Član 107

Operator je dužan da pretplatnika, najmanje mesec dana unapred, obavesti na pogodan način o nameri jednostrane izmene uslova ugovora, kao i pravu pretplatnika na raskid ugovora pre isteka perioda na koji je zaključen.

Pretplatnik ima pravo da, po prijemu obaveštenja iz stava 1. ovog člana, raskine ugovor bez obaveze plaćanja troškova u vezi sa raskidom, ako se najavljenim jednostranim izmenama bitno menjaju uslovi pod kojima je ugovor zaključen, na način koji nije na korist pretplatnika, a naročito u pogledu specifikacije usluga (sadržaj paketa) i uslova za korišćenje usluga u vezi sa ponuđenim promotivnim pogodnostima.

Agencija može propisati sadržaj obaveštenja iz ovog člana.

Usluge sa dodatom vrednošću

Član 108

Operator usluga sa dodatom vrednošću dužan je da unapred objavi detaljan opis i cenu ukupne usluge, odnosno svih njenih sastavnih delova.

Agencija bliže uređuje obaveze operatora iz stava 1. ovog člana, naročito u pogledu oglašavanja usluga, načina obračuna i naplate usluga, načina obrade podataka o ličnosti, podataka o saobraćaju i podataka o lokaciji, kontrole nedozvoljenog sadržaja i rešavanja prigovora, vodeći naročito računa o zaštiti interesa korisnika.

Kvalitet usluga

Član 109

Agencija je ovlaštena da, radi obezbeđivanja kvaliteta u pružanju javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga i zaštite interesa korisnika:

- 1) bliže propiše parametre kvaliteta određenih javno dostupnih usluga, kao i način obaveštavanja potrošača o ponuđenom kvalitetu usluga;
- 2) odredi minimalni kvalitet pružanja određenih usluga operatoru javne komunikacione mreže.

Obezbeđivanje dostupnosti usluga osobama sa invaliditetom

Član 110

Operator javno dostupne elektronske komunikacione usluge je dužan da, u okviru svojih tehničkih mogućnosti, osigura jednaku dostupnost svojih usluga osobama sa invaliditetom.

Operatoru iz stava 1. ovog člana Agencija može da propiše posebne obaveze u pogledu obezbeđivanja dostupnosti određenih elektronskih komunikacionih usluga osobama sa invaliditetom.

Baza podataka o cenama, uslovima za pristup i korišćenje, kao i kvalitetu javnih komunikacionih mreža i usluga

Član 111

Agencija vodi ažurnu bazu podataka o cenama, uslovima za pristup i korišćenje (uključujući ograničenja), kao i kvalitetu javnih komunikacionih mreža i usluga.

Agencija objavljuje i ažurira podatke iz stava 1. ovog člana na svojoj Internet stranici sa mogućnošću sveobuhvatnog pretraživanja.

Račun sa detaljnom specifikacijom

Član 112

Operator je dužan da pretplatniku, na njegov zahtev, izda račun koji sadrži detaljnu specifikaciju pruženih usluga sa obračunom zaduženja za svaku pojedinačnu uslugu, radi jednostavne provere i kontrole troškova pruženih usluga.

Podaci iz stava 1. ovog člana ne obuhvataju podatke o pozivima koji su besplatni, pozive službama za hitne intervencije, kao ni podatke koji su nespojivi sa odredbama zakona kojim se reguliše zaštita podataka o ličnosti.

Prigovor pretplatnika operatoru

Član 113

Pretplatnik može u pisanom obliku da podnese operatoru prigovor na iznos kojim je zadužen za pruženu uslugu, odnosno na kvalitet pružene usluge, kao i da traži naknadu štete, saglasno odredbama ugovora o pružanju usluge sa manjim kvalitetom od ugovorenog.

Rok za podnošenje prigovora iz stava 1. ovog člana je 30 dana od dana dospeća računa za uslugu, kada se radi o prigovoru na iznos računa, odnosno 30 dana od dana pružanja usluge, kada se radi o prigovoru na kvalitet usluge.

Pretplatnik je dužan da plati nesporan deo iznosa računa, a ako osporava ceo račun, dužan je da plati prosečno mesečno zaduženje za poslednja tri meseca koji su prethodili periodu na koji se prigovor odnosi.

Operator ne odgovara za štetu iz stava 1. ovog člana ako je kvalitet pružene usluge manji od propisanog ili ugovorenog zbog objektivnih uzroka koji se nisu mogli predvideti, izbeći odnosno ukloniti (viša sila), kao i zbog blagovremeno najavljenih radova na održavanju mreža i usluga u rokovima primerenim okolnostima.

Operator je dužan da u roku od 15 dana od dana podnošenja prigovora dostavi pretplatniku odgovor u pisanom obliku, kojim će prihvatiti osnovani zahtev za naknadu štete, saglasno odredbama ugovora o pružanju usluge sa manjim kvalitetom od ugovorenog, odnosno odbiti zahtev, navodeći činjenice i dokaze na osnovu kojih je utvrđen iznos zaduženja za pružene usluge, odnosno utvrđen kvalitet pruženih usluga.

Pretplatnik kome je odbijen prigovor može se obratiti Agenciji ili drugom telu radi posredovanja u vansudskom rešavanju spora ili pokrenuti parnični postupak pred nadležnim sudom, u roku od 15 dana od dana dostavljanja odgovora operatora na prigovor, odnosno 15 dana od dana isteka roka u kojem je operator bio dužan da se izjasni o prigovoru.

Pretplatniku koji podnese prigovor i uredno izvrši obavezu plaćanja iz stava 3. ovog člana, operator ne sme da obustavi pružanje usluge prijema poziva, pozivanja službi za hitne intervencije, kao ni da isključi terminalnu opremu pretplatnika iz svoje mreže, do isteka roka za pokretanje vansudskog ili sudskog postupka iz stava 6. ovog člana, odnosno do okončanja vansudskog ili sudskog postupka iz stava 6. ovog člana.

Kontrola troškova

Član 114

Operator javno dostupnih telefonskih usluga dužan je da, u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima, pretplatniku omogući, na jednostavan način i bez naknade:

- 1) zabranu odlaznih poziva i slanja elektronskih poruka, kada mesečni troškovi tih usluga pređu unapred određeni iznos;
- 2) zabranu određenih vrsta odlaznih poziva, kao i poziva ili slanja elektronskih poruka na određene vrste brojeva.

Identifikacija poziva

Član 115

Operator koji nudi uslugu identifikacije poziva dužan je da korisniku omogući sprečavanje prikazivanja identifikacije za pojedinačni odlazni poziv, a pretplatniku i za sve odlazne pozive, na jednostavan način i bez naknade.

Operator koji nudi uslugu identifikacije poziva dužan je da pretplatniku omogući isključivanje identifikacije dolaznih poziva, na jednostavan način i bez naknade za razumno korišćenje ove mogućnosti.

Operator koji nudi uslugu identifikacije poziva dužan je da pretplatniku omogući jednostavan način za odbijanje dolaznih poziva sa skrivenom identifikacijom.

Operator koji pruža uslugu identifikacije uspostavljene linije dužan je da pretplatniku omogući isključivanje prikazivanja identifikacije uspostavljene linije pozivaocu, na jednostavan način i bez naknade.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na međunarodne odlazne pozive, a odredbe st. 2-4. ovog člana i na međunarodne dolazne pozive.

Odredba stava 1. ovog člana nije primenljiva na pozive koji se upućuju službama za hitne intervencije.

Operator ima pravo da privremeno suspenduje mogućnost iz stava 1. ovog člana radi otkrivanja i sprečavanja zlonamernih ili uznemiravajućih poziva.

Operator koji pruža uslugu identifikacije poziva ili uspostavljene linije dužan je da objavi informacije o mogućnostima i ograničenjima iz ovog člana.

Zlonamerni ili uznemiravajući pozivi

Član 116

Operator javno dostupnih telefonskih usluga kome pretplatnik u pisanom obliku prijavi i opiše način, odnosno sadržinu, okvirni datum i vreme zlonamernog ili uznemiravajućeg poziva, dužan je da zabeleži i sačuva podatke o identifikaciji tog dolaznog poziva, datumu i vremenu poziva ili pokušaju pozivanja.

Ako operator utvrdi, na osnovu prijave iz stava 1. ovog člana, da je zlonamerni ili uznemiravajući poziv upućen sa broja njegovog pretplatnika, dužan je da tom pretplatniku uputi upozorenje, odnosno, u slučaju ponovnog uznemiravanja, preduzme druge odgovarajuće mere radi sprečavanja daljeg uznemiravanja.

Ako operator utvrdi, na osnovu prijave iz stava 1. ovog člana, da je zlonamerni ili uznemiravajući poziv upućen sa pretplatničkog broja u mreži drugog operatora, prosleđuje tom operatoru

prijavu o uznemiravanju iz stava 1. ovog člana, kako bi taj operator svom pretplatniku uputio upozorenje, odnosno, u slučaju ponovnog uznemiravanja, preduzeo druge odgovarajuće mere radi sprečavanja daljeg uznemiravanja.

Operatori javno dostupnih telefonskih usluga dužni su da sarađuju radi praćenja i otkrivanja zlonamernih ili uznemiravajućih poziva, a naročito radi razmene podataka i postupanja po prosleđenim prijavama iz stava 3. ovog člana.

Zaustavljanje automatskog preusmeravanja poziva

Član 117

Operator je dužan da pretplatniku omogući, na jednostavan način i bez naknade, zaustavljanje automatskog preusmeravanja poziva, koju je izvršila treća strana, na terminalnu opremu pretplatnika.

Nezatražene poruke

Član 118

Korišćenje sistema za automatsko pozivanje i komunikaciju bez ljudske intervencije, faks uređaja, elektronske pošte ili drugih vrsta elektronskih poruka, radi neposrednog oglašavanja, dopušteno je samo uz prethodni pristanak korisnika, odnosno pretplatnika (primalac).

Ako je fizičko ili pravno lice, prilikom prodaje svojih proizvoda ili usluga, pribavilo neposredno od primaoca njegove kontakt podatke i pristanak na upotrebu tih podataka u svrhe neposrednog oglašavanja, ima pravo da ih upotrebljava radi neposrednog oglašavanja svojih sličnih proizvoda ili usluga, pod uslovom da primaocu obezbedi mogućnost prigovora takvoj upotrebi kontakt podataka, na jednostavan način i bez naknade.

Zabranjeno je neposredno oglašavanje kojim se netačno prikazuje ili prikriva identitet pošiljaoca elektronske pošte ili drugih vrsta elektronskih poruka, kao i neposredno oglašavanje koje ne sadrži naznačenu elektronsku adresu, odnosno broj telefona, putem koga primalac može bez naknade da zahteva sprečavanje daljeg slanja oglasnih poruka.

Član 119

Operator je dužan da pretplatniku omogući filtriranje nezatraženih i škodljivih elektronskih poruka, kao i jednostavan način za podešavanje ili isključivanje filtera.

Operator je dužan da javno objavi elektronsku adresu za prijavljivanje nezatraženih i škodljivih elektronskih poruka.

Operator je dužan da, po prijemu dokaza o nezatraženim i škodljivim porukama koje su poslate od strane njegovih pretplatnika, utvrdi činjenično stanje i, u zavisnosti od stepena zloupotrebe, opomene pretplatnika ili mu privremeno onemogući korišćenje usluge i o tome ga bez odlaganja obavesti.

Operator ima pravo da, u slučaju ponovljene zloupotrebe pretplatniku trajno onemogući korišćenje usluga, odnosno raskine ugovor o korišćenju usluga.

Podaci o ličnosti u javnom telefonskom imeniku

Član 120

Pružalac usluga javnog telefonskog imenika dužan je da bez naknade obavesti pretplatnika o nameri da njegove lične podatke uključi u javno dostupan telefonski imenik u štampanoj ili elektronskoj formi, o svrsi imenika, dostupnosti ličnih podataka preko usluga obaveštenja, kao i mogućnostima za pretragu ličnih podataka od strane trećih lica preko funkcija pretrage u elektronskoj formi imenika.

Pretplatnik ima pravo da, po prijemu obaveštenja iz stava 1. ovog člana, odbije saglasnost za uključivanje ličnih podataka u javno dostupan telefonski imenik.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da pretplatniku, čiji se lični podaci nalaze u javno dostupnom telefonskom imeniku, omogući proveru ili ispravku podataka, kao i mogućnost povlačenja date saglasnosti, odnosno brisanja ličnih podataka iz javno dostupnog telefonskog imenika, na jednostavan način i bez naknade.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da pribavi dodatni pristanak pretplatnika pre omogućavanja upotrebe podataka iz javnog telefonskog imenika u svrhe različite od stupanja u kontakt sa pretplatnikom preko ličnog imena i prezimena, odnosno naziva pretplatnika ili minimuma drugih njegovih identitetskih oznaka.

Odredbe st. 2. i 3. ovog člana primenjuju se na pravna lica u meri u kojoj ona nisu obavezna da njihov pretplatnički broj bude dostupan javnosti, a odredba stava 4. ovog člana primenjuje se na pravna lica bez ograničenja.

Dostupnost podataka u javnom telefonskom imeniku

Član 121

Operator koji pruža javno dostupne telefonske usluge dužan je da:

- 1) sačini i vodi ažuran javni telefonski imenik sa podacima svojih pretplatnika;
- 2) obezbedi korisnicima svojih usluga pristup uslugama obaveštenja i javnim telefonskim imenicima.

Operator iz stava 1. ovog člana dužan je da udovolji svakom razumnom zahtevu za pristup podacima iz stava 1. tačka 1) ovog člana, pod uslovima koji su objektivni, nediskriminatorni, u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Obaveza iz stava 2. ovog člana naročito se odnosi na zahteve pružalaca usluga javnih telefonskih imenika, koji sačinjavaju sveobuhvatne javno dostupne telefonske imenike sa podacima o svim pretplatnicima javno dostupnih telefonskih usluga u Republici Srbiji.

Agencija bliže propisuje uslove u pogledu pristupa i korišćenja podataka iz stava 2. ovog člana.

Obrada podataka o saobraćaju

Član 122

Operator javnih komunikacionih mreža ili operator javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga, koji obrađuje i čuva podatke o saobraćaju pretplatnika i korisnika, dužan je da te podatke obriše ili učini neprepoznatljivim lice na koje se ti podaci odnose, kada podaci o saobraćaju više nisu neophodni za prenos komunikacije, sa izuzetkom:

1) podataka koji su neophodni radi izrade računa za usluge ili međupovezivanje, a koji se mogu obrađivati do isteka zakonom predviđenog roka za reklamacije ili naplatu potraživanja;

2) podataka koje operator koristi radi oglašavanja i prodaje usluga, uz prethodni pristanak lica na koje se podaci odnose, kao i radi pružanja usluga sa dodatom vrednošću, u meri i vremenu neophodnom za te svrhe;

3) podataka koji se zadržavaju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Operator iz stava 1. ovog člana dužan je da, pre otpočinjanja obrade podataka o saobraćaju iz stava 1. tačka 1) ovog člana, kao i pre pribavljanja pristanka iz stava 1. tačka 2) ovog člana, obavesti pretplatnika ili korisnika o vrstama podataka koji će biti obrađivani, kao i trajanju obrade.

Lice koje je dalo pristanak za obradu podataka iz stava 1. tačka 2) ovog člana ima pravo opoziva datog pristanka u bilo kom trenutku.

Obradu podataka o saobraćaju iz stava 1. ovog člana smeju da vrše samo lica koja za potrebe operatora obavljaju poslove izdavanja računa, upravljanja mrežnim saobraćajem, odgovaranja na pitanja korisnika, otkrivanja prevara, oglašavanja i prodaje usluga elektronskih komunikacija, kao i pružanja usluga sa dodatom vrednošću, u meri neophodnoj za obavljanje navedenih aktivnosti.

Odredbe st. 1. i 4. ovog člana ne odnose se na mogućnost Agencije i drugih nadležnih državnih organa da ostvare uvid u podatke o mrežnom saobraćaju koji su od značaja za odlučivanje u sporovima, naročito povodom računa za usluge ili međupovezivanja.

Obrada podataka o lokaciji

Član 123

Operator javnih komunikacionih mreža i javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga može obrađivati podatke o lokaciji korisnika, koji nisu podaci o saobraćaju, samo kada se lica na koja se ti podaci odnose učine neprepoznatljivim ili uz njihov prethodni pristanak radi pružanja usluga sa dodatom vrednošću, u meri i vremenu potrebnom za te svrhe.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na podatke o lokaciji koji se zadržavaju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Operator je dužan da, pre pribavljanja pristanka iz stava 1. ovog člana, korisnika i pretplatnika obavesti o vrstama podataka o lokaciji koji će biti obrađivani, svrsi i trajanju obrade, kao i tome da li će podaci biti dostavljani trećim licima za potrebe pružanja usluga sa dodatom vrednošću.

Lice koje je dalo pristanak za obradu podataka iz stava 1. ovog člana ima pravo opoziva datog pristanka u bilo kom trenutku.

Operator je dužan da licu koje je dalo pristanak za obradu podataka iz stava 1. ovog člana, pruži mogućnost privremenog odbijanja obrade podataka o lokaciji pri svakom povezivanju na mrežu ili prenosu komunikacije, na jednostavan način i bez naknade.

Obradu podataka o lokaciji iz ovog člana smeju da vrše samo ovlašćena lica operatora, odnosno ovlašćena lica treće strane koja pruža uslugu sa dodatom vrednošću, u meri neophodnoj za pružanje usluge sa dodatom vrednošću.

XVI BEZBEDNOST I INTEGRITET JAVNIH KOMUNIKACIONIH MREŽA I USLUGA

Član 124

Operator je dužan da, radi obezbeđivanja bezbednosti i integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga, tajnosti komunikacija, kao i zaštite podataka o ličnosti, saobraćaju i lokaciji, primeni adekvatne tehničke i organizacione mere, primerene postojećim rizicima, a posebno mere za prevenciju i minimizaciju uticaja bezbednosnih incidenata po

korisnike i međupovezane mreže, kao i mere za obezbeđivanje kontinuiteta rada javnih komunikacionih mreža i usluga.

Ako operator pruža uslugu koristeći elektronsku komunikacionu mrežu, pripadajuća sredstva ili usluge drugog operatora, dužan je da sarađuje sa tim operatorom u obezbeđivanju bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga.

Kada postoji poseban rizik povrede bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga (neovlašćeni pristup, značajan gubitak podataka, ugrožavanje tajnosti komunikacija, bezbednosti ličnih podataka i drugo), operator je dužan da o tom riziku obavesti pretplatnike i, ako je takav rizik van opsega mera koje je operator dužan da primeni, obavesti pretplatnike o mogućim merama zaštite i troškovima u vezi sa primenom tih mera.

Član 125

Operator je dužan da obavesti Agenciju o svakoj povredi bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga, koja je značajno uticala na njihov rad, a naročito o povredama koje su imale za posledicu narušavanje zaštite podataka o ličnosti ili narušavanje privatnosti pretplatnika ili korisnika.

Agencija je ovlašćena da obavesti javnost o povredi bezbednosti i integriteta iz stava 1. ovog člana, ili traži od operatora da to sam uradi, kada proceni da je objavljivanje takve informacije u javnom interesu.

XVII TAJNOST ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA, ZAKONITO PRESRETANJE I ZADRŽAVANJE PODATAKA

Tajnost elektronskih komunikacija

Član 126

Presretanje elektronskih komunikacija kojim se otkriva sadržaj komunikacije nije dopušteno bez pristanka korisnika, osim na određeno vreme i na osnovu odluke suda, ako je to neophodno radi

vođenja krivičnog postupka ili zaštite bezbednosti Republike Srbije, na način predviđen zakonom.

Odredba iz stava 1. ovog člana ne sprečava snimanje komunikacija i sa njima povezanih podataka o saobraćaju, koje se obavlja radi dokazivanja komercijalnih transakcija ili drugih poslovnih odnosa, u kojima su obe strane svesne ili bi morale biti svesne ili su izričito upozorene na to da obavljena komunikacija može da bude snimljena.

Korišćenje elektronskih komunikacionih mreža i usluga radi čuvanja ili pristupanja podacima pohranjenim u terminalnoj opremi pretplatnika ili korisnika, dozvoljeno je pod uslovom da je pretplatniku ili korisniku dato jasno i potpuno obaveštenje o svrsi prikupljanja i obrade podataka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i da mu je pružena prilika da takvu obradu odbije.

Odredba stava 3. ovog člana ne sprečava tehničko čuvanje ili pristup podacima u svrhu obezbeđivanja komunikacije u okviru elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja usluga koje je pretplatnik ili korisnik izričito zatražio.

Zakonito presretanje elektronskih komunikacija

Član 127

Operator je dužan da omogući zakonito presretanje elektronskih komunikacija iz člana 126. stav 1. ovog zakona.

Nadležni državni organ koji sprovodi poslove zakonitog presretanja dužan je da vodi evidenciju o presretnutim elektronskim komunikacijama, koja naročito sadrži određenje akta koji predstavlja pravni osnov za vršenje presretanja, datum i vreme vršenja presretanja, kao i da ovu evidenciju čuva kao tajnu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Kada nadležni državni organ koji sprovodi poslove zakonitog presretanja nije u mogućnosti da izvrši zakonito presretanje elektronskih komunikacija bez pristupa prostorijama, elektronskoj komunikacionoj mreži, pripadajućim sredstvima ili elektronskoj komunikacionoj opremi operatora, operator iz stava 1. ovog člana dužan je da o primljenim zahtevima za presretanje

elektronskih komunikacija vodi evidenciju, koja naročito sadrži identifikaciju ovlašćenog lica koje je vršilo presretanje, određenje akta koji predstavlja pravni osnov za vršenje presretanja, datum i vreme vršenja presretanja, kao i da ovu evidenciju čuva kao tajnu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Operator je dužan da, radi ostvarivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, o svom trošku obezbedi neophodne tehničke i organizacione uslove (uređaje i programsku podršku), kao i da dokaze o tome dostavi Agenciji, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ministarstvo, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ministarstva nadležnog za poslove odbrane, Bezbednosno-informativne agencije i organa nadležnog za zaštitu podataka o ličnosti, bliže propisuje zahteve za uređaje i programsku podršku iz stava 4. ovog člana.

Obaveza zadržavanja podataka

Član 128

Operator je dužan da zadrži podatke o elektronskim komunikacijama iz člana 129. stav 1. ovog zakona (u daljem tekstu: zadržani podaci) za potrebe sprovođenja istrage, otkrivanja krivičnih dela i vođenja krivičnog postupka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak, kao i za potrebe zaštite nacionalne i javne bezbednosti Republike Srbije, u skladu sa zakonima kojima se uređuje rad službi bezbednosti Republike Srbije i rad organa unutrašnjih poslova.

Operator iz stava 1. ovog člana je dužan da zadrži podatke u izvornom obliku ili kao podatke obrađene tokom obavljanja delatnosti elektronskih komunikacija.

Operator iz stava 1. ovog člana nije dužan da zadrži podatke koje nije proizveo niti obradio.

Operator iz stava 1. ovog člana dužan je da zadržane podatke čuva 12 meseci od dana obavljene komunikacije.

Operator je dužan da zadržava podatke tako da im se bez odlaganja može pristupiti, odnosno da se bez odlaganja mogu dostaviti na zahtev nadležnog državnog organa, u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Nadležni državni organ koji ostvaruje pristup, odnosno kome se dostavljaju zadržani podaci, dužan je da vodi evidenciju o pristupu, odnosno dostavljanju zadržanih podataka, koja naročito sadrži: određenje akta koji predstavlja pravni osnov za pristup, odnosno dostavljanje zadržanih podataka, datum i vreme pristupanja, odnosno dostavljanja zadržanih podataka, kao i da ovu evidenciju čuva kao tajnu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Kada nadležni državni organ nije u mogućnosti da ostvari pristup zadržanim podacima bez pristupa prostorijama, elektronskoj komunikacionoj mreži, pripadajućim sredstvima ili elektronskoj komunikacionoj opremi operatora, operator iz stava 1. ovog člana dužan je da o primljenim zahtevima za pristup, odnosno dostavljanje zadržanih podataka, vodi evidenciju, koja naročito sadrži identifikaciju ovlašćenog lica koje je pristupilo zadržanim podacima, odnosno kome su dostavljeni zadržani podaci, određenje akta koji predstavlja pravni osnov za pristup, odnosno dostavljanje zadržanih podataka, datum i vreme pristupanja, odnosno dostavljanja zadržanih podataka, kao i da ovu evidenciju čuva kao tajnu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Vrste zadržanih podataka

Član 129

Obaveza operatora iz člana 128. stav 1. ovog zakona odnosi se na podatke potrebne za:

- 1) praćenje i utvrđivanje izvora komunikacije;
- 2) utvrđivanje odredišta komunikacije;
- 3) utvrđivanje početka, trajanja i završetka komunikacije;
- 4) utvrđivanje vrste komunikacije;
- 5) identifikaciju terminalne opreme korisnika;

6) utvrđivanje lokacije mobilne terminalne opreme korisnika.

Obaveza zadržavanja podataka iz stava 1. ovog člana obuhvata i podatke o uspostavljenim pozivima koji nisu odgovoreni, ali ne obuhvata podatke o pozivima čije uspostavljanje nije uspelo.

Zabranjeno je zadržavanje podataka koji otkrivaju sadržaj komunikacije.

Ministarstvo, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ministarstva nadležnog za poslove odbrane, Bezbednosno-informativne agencije i organa nadležnog za zaštitu podataka o ličnosti, bliže propisuje zahteve u vezi sa zadržavanjem podataka iz stava 1. ovog člana.

Zaštita zadržanih podataka

Član 130

Operator je dužan da, u pogledu zaštite zadržanih podataka, naročito obezbedi:

1) da su zadržani podaci istog kvaliteta i podvrgnuti istim merama bezbednosti i zaštite kao i podaci u elektronskoj komunikacionoj mreži operatora;

2) da su zadržani podaci zaštićeni na podesan način od slučajnog ili nedopuštenog uništenja, slučajnog gubitka ili izmene, neovlašćenog ili nezakonitog čuvanja, obrade, pristupa ili otkrivanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, odnosno zakonom kojim se uređuje zaštita tajnih podataka kada se radi o podacima koji su sačuvani i dostavljeni u skladu sa članom 128. stav 5. ovog zakona;

3) da se pristup zadržanim podacima na podesan način ograniči samo na ovlašćena lica organa koji ostvaruju pristup zadržanim podacima, u skladu sa članom 128. stav 5. ovog zakona;

4) da se zadržani podaci unište po isteku roka iz člana 128. stav 4. ovog zakona, osim podataka koji su sačuvani i dostavljeni u skladu sa članom 128. stav 5. ovog zakona.

Operator je dužan da, radi ostvarivanja obaveze iz stava 1. ovog člana, o svom trošku obezbedi neophodne tehničke i organizacione uslove, kao i da dokaze o tome dostavi Agenciji, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Nadzor nad izvršenjem obaveza operatora iz stava 1. ovog člana vrši organ nadležan za zaštitu podataka o ličnosti, a kada su podaci dostavljeni u skladu sa članom 128. stav 5. ovog zakona i organ nadležan za nadzor nad sprovođenjem zakona koji reguliše zaštitu tajnosti podataka.

XVIII PROVERA POSTUPANJA OPERATORA I INSPEKCIJSKI NADZOR

Ovlašćenja Agencije

Član 131

Operatori su dužni da delatnost elektronskih komunikacija obavljaju u skladu sa propisanim opštim uslovima za obavljanje delatnosti, posebnim obavezama određenim operatorima sa ZTS, uslovima propisanim dozvolama za korišćenje numeracije, pojedinačnim dozvolama za korišćenje radio-frekvencija, kao i drugim obavezama utvrđenim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Agencija je ovlašćena da traži od operatora podatke i informacije koji su joj potrebni radi provere njihovog postupanja u skladu sa obavezama iz stava 1. ovog člana, kao i da vrši merenja i ispitivanja rada elektronskih komunikacionih mreža i usluga, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme.

Poslove merenja i ispitivanja iz stava 2. ovog člana Agencija vrši preko kontrolno-mernih centara, kao organizacionih jedinica Agencije (područne jedinice), odnosno preko lica ovlašćenih za vršenje merenja i ispitivanja.

Ako Agencija utvrdi da postupanje operatora nije u skladu sa obavezama iz stava 1. ovog člana, o tome obaveštava operatora i određuje rok u kome operator može da se izjasni o utvrđenim nepravilnostima, odnosno da ih otkloni i o tome obavesti Agenciju.

Rok iz stava 4. ovog člana ne može biti kraći od osam dana od dana prijema zahteva od strane operatora, osim u slučajevima kada Agencija utvrdi teže ili ponovljeno kršenje propisanih obaveza.

Ako Agencija utvrdi da operator nije otklonio utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku, podnosi prijavu inspekciji Ministarstva.

Inspekcijski nadzor

Član 132

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona, propisa kojima se uređuje delatnost elektronskih komunikacija, kao i međunarodnih sporazuma u oblasti elektronskih komunikacija, obavlja Ministarstvo, preko inspektora elektronskih komunikacija (u daljem tekstu: inspektor).

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona i propisa kojim se uređuje delatnost elektronskih komunikacija na teritoriji autonomne pokrajine vrši autonomna pokrajina preko svojih organa.

Poslove iz stava 2. ovog člana autonomna pokrajina vrši kao poverene.

Član 133

Inspektor je samostalan u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i drugim propisima kojima se uređuje obavljanje poslova inspekcije, a za svoj rad je lično odgovoran.

Inspektor je dužan da uzme u postupak prijave Agencije, građana, preduzeća i drugih organizacija, kao i da obavesti podnosioca prijave o rezultatima postupka.

Inspektor ne može da vrši nadzor elektronske komunikacione mreže ili usluge, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme, ako je učestvovao u njihovom projektovanju, izgradnji, postavljanju ili proizvodnji.

U vršenju inspekcijskog nadzora, za obavljanje poslova merenja i ispitivanja elektronskih komunikacionih mreža i usluga, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme, inspektor može angažovati lice ovlašćeno za vršenje merenja i ispitivanja.

Posebna ovlašćenja inspektora

Član 134

Inspektor je, pored ovlašćenja iz zakona kojim se uređuje obavljanje poslova inspekcije, ovlašćen da proverava:

- 1) postupanje operatora u skladu sa propisanim opštim uslovima za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija, posebnim obavezama određenim operatorima sa ZTS, uslovima propisanim dozvolama za korišćenje numeracije, pojedinačnim dozvolama za korišćenje radio-frekvencija, kao i drugim obavezama utvrđenim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;
- 2) rad elektronskih komunikacionih mreža i usluga, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme, kao i ispunjenost propisanih tehničkih i drugih zahteva;
- 3) da li se radio-frekvencijski spektar koristi u skladu sa ovim zakonom;
- 4) postupanje imalaca pojedinačnih dozvola i drugih korisnika radio-frekvencijskog spektra u odnosu na obaveze utvrđene dozvolama, ovim zakonom, propisima donetim na osnovu njega i odgovarajućim međunarodnim sporazumima;
- 5) postojanje štetnih smetnji u radu elektronskih komunikacionih mreža;
- 6) postupanje operatora u vezi sa primenom mera zaštite podataka o ličnosti i privatnosti, obezbeđivanjem bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga, kao i omogućavanjem zakonitog presretanja elektronskih komunikacija i pristupa zadržanim podacima.

Mere inspekcijskog nadzora

Član 135

Ako se u vršenju inspekcijuskog nadzora utvrde nepravilnosti, nedostaci ili propusti u primeni ovog zakona i propisa donetim na osnovu njega, inspektor donosi rešenje kojim:

1) nalaže mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, nedostataka ili propusta i određuje rok za njihovo otklanjanje;

2) preduzima privremene mere, uključujući određivanje zabrane rada, pečačenja i oduzimanja elektronske komunikacione opreme ili dela opreme, naročito ako se radio-frekvencijski spektar neovlašćeno koristi, ako se koristi suprotno propisanim uslovima korišćenja ili ako se utvrdi da rad elektronske komunikacione opreme predstavlja neposrednu i ozbiljnu pretnju javnoj bezbednosti ili ugrožava životnu sredinu;

3) privremeno zabranjuje obavljanje delatnosti, zatvaranjem prostorija u kojima se obavlja delatnost ili na drugi odgovarajući način, u slučajevima kada se onemogućuje vršenje nadzora, kada se neovlašćeno obavlja delatnost ili kada se ne primene prethodno određene mere iz stava 1. tačka 1) ovog člana, pri čemu određuje vreme trajanja privremene zabrane obavljanja delatnosti u kome su lica dužna da otklone protivpravno stanje koje je razlog izricanja mere.

Protiv rešenja inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Žalba na rešenje inspektora ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje Ministarstva je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Inspektor je dužan da o utvrđenim nepravilnostima, nedostacima ili propustima u primeni ovog zakona i propisa donetim na osnovu njega obavesti Agenciju i, po potrebi, predloži Agenciji preduzimanje mera iz njene nadležnosti.

Lica ovlašćena za vršenje merenja i ispitivanja

Član 136

Privredno društvo, preduzeće i drugo pravno lice može da vrši merenja i ispitivanja rada elektronskih komunikacionih mreža i usluga, pripadajućih sredstava, elektronske komunikacione opreme i terminalne opreme ako ispunjava uslove u pogledu kadrova, opreme i prostora.

Ministarstvo, na predlog Agencije, bliže propisuje uslove koje moraju da ispunjavaju lica iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo donosi rešenje o ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana, na zahtev lica iz stava 1. ovog člana (u daljem tekstu: ovlašćenje za vršenje merenja i ispitivanja).

Za izdavanje rešenja iz stava 2. ovog člana plaća se taksa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje administrativna taksa.

Ovlašćenje za vršenje merenja i ispitivanja može se oduzeti ako se naknadno utvrdi da privredno društvo, preduzeće i drugo pravno lice ne ispunjava propisane uslove ili ako se utvrdi da je rešenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka.

Rešenje iz st. 2. i 5. ovog člana je konačno.

Ministarstvo vodi ažuran registar ovlašćenja za vršenje merenja i ispitivanja i čini ga dostupnim na svojoj Internet stranici.

XIX KAZNENE ODREDBE

Član 137

Novčanom kaznom od 1.000.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) projektuje, gradi ili postavlja, koristi i održava elektronske komunikacione mreže i pripadajuća sredstva suprotno članu 42. ovog zakona;
- 2) postupa suprotno odredbama člana 126. ovog zakona u pogledu zaštite tajnosti elektronskih komunikacija;

3) ne postupi u skladu sa odredbama ovog zakona u vezi sa zakonitim presretanjem elektronskih komunikacija (član 127);

4) ne postupi u skladu sa odredbama ovog zakona u vezi sa zadržavanjem podataka (čl. 128-130);

5) ne omogući ili omete vršenje inspeksijskog nadzora (čl. 134. i 135).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, odnosno fizičko lice novčanom kaznom od 100.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom učinjene štete, neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, a najviše do dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana pravnom licu, odnosno preduzetniku, može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja određene delatnosti u trajanju do tri godine, a odgovornom licu u pravnom licu zaštitna mera zabrane vršenja određenih poslova u trajanju do jedne godine.

Član 138

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne obavlja delatnost elektronskih komunikacija u skladu sa odgovarajućim opštim uslovima propisanim od strane Agencije (član 37);

2) ne obavesti Agenciju o otpočinjanju, promeni ili okončanju delatnosti (član 38. stav 1);

3) ne obavlja delatnost elektronskih komunikacija preko povezanog pravnog lica ili preko ogranka (član 40);

4) ne obavlja delatnost u skladu sa donetim tehničkim propisima iz člana 44. ovog zakona;

- 5) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije kojim se utvrđuje zajedničko korišćenje (član 51. stav 3);
- 6) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije kojim se utvrđuje međupovezivanje, odnosno pristup (član 53. stav 6);
- 7) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije kojim se utvrđuje obaveza međupovezivanja elektronske komunikacione mreže za posebne namene i javne komunikacione mreže (član 54);
- 8) ne pruža usluge univerzalnog servisa u skladu sa propisanim obavezama (član 56. stav 1);
- 9) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o obezbeđivanju dostupnosti usluga univerzalnog servisa (član 56. stav 5);
- 10) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o određivanju operatora sa ZTS (član 62. stav 2) i propisanim obavezama (čl. 63-71);
- 11) koristi numeraciju suprotno odredbama ovog zakona, odnosno suprotno izdatoj dozvoli za korišćenje numeracije (član 74);
- 12) ustupi na korišćenje dodeljenu numeraciju, odnosno prenese pravo na korišćenje dodeljene numeracije bez prethodne saglasnosti Agencije (član 76. st. 1. i 3);
- 13) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o oduzimanju dodeljene numeracije (član 77);
- 14) ne postupi u skladu sa odredbama člana 79. ovog zakona u vezi sa prenosivošću broja;
- 15) ne omogući besplatno upućivanje poziva službama za hitne intervencije ili propusti da centru za opsluživanje poziva službama za hitne intervencije prosledi podatke o identitetu pozivaoca i lokaciji sa koje je poziv upućen (član 80);
- 16) koristi radio-frekvencije suprotno odredbama ovog zakona (član 85), odnosno suprotno izdatoj pojedinačnoj dozvoli (čl. 86. i 89), privremenoj dozvoli (član 94) ili utvrđenim uslovima za korišćenje radio-frekvencija po režimu opšteg ovlašćenja (član 96. stav 3);

17) prenese pravo na korišćenje radio-frekvencija suprotno odredbi člana 93. stav 3. ovog zakona;

18) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o oduzimanju dodeljenih radio-frekvencija (član 95);

19) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o obavezi prenosa (član 101);

20) ne zaključi ugovor sa korisnikom ili propusti da ugovorom reguliše propisane obavezne elemente (član 105);

21) ne pruža obaveštenja o ponuđenim uslugama u skladu sa odredbama člana 106. ovog zakona;

22) propusti da pretplatnicima najavi nameru jednostrane izmene uslova ugovora u skladu sa odredbama člana 107. ovog zakona;

23) ne pruža usluge sa dodatnom vrednošću u skladu sa odredbama člana 108. ovog zakona;

24) ne obezbedi minimalni propisani kvalitet određenih usluga (član 109);

25) ne odgovori na prigovor pretplatnika u propisanom roku, obustavi pružanje usluge ili isključi terminalnu opremu pretplatnika suprotno odredbama člana 113. ovog zakona;

26) postupa suprotno odredbama ovog zakona u vezi sa slanjem elektronskih poruka radi neposrednog oglašavanja (član 118);

27) ne postupi u skladu sa odredbama ovog zakona u vezi sa podacima o ličnosti u javnim telefonskim imenicima (član 120);

28) ne postupi sa podacima o saobraćaju u skladu sa odredbama člana 122. ovog zakona;

29) ne postupi sa podacima o lokaciji u skladu sa odredbama člana 123. ovog zakona;

30) ne preduzme mere u vezi sa obezbeđivanjem bezbednosti, integriteta i kontinuiteta rada javnih komunikacionih mreža i usluga (član 124. st. 1. i 2);

31) ne upozori pretplatnike na posebne rizike povrede bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga (član 124. stav 3);

32) ne obavesti Agenciju o značajnim povredama bezbednosti i integriteta javnih komunikacionih mreža i usluga iz člana 125. ovog zakona;

33) ne dostavi Agenciji podatke i informacije potrebne za proveru postupanja u skladu sa propisanim obavezama, odnosno ako se ne izjasni o utvrđenim nepravilnostima u propisanom roku (član 131);

34) ne postupi u skladu sa rešenjem inspektora iz člana 135. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, odnosno fizičko lice novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 10) ovog člana može se izreći novčana kazna u iznosu najviše do 10% prihoda koji su pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu ili preduzetnik ostvarili u obračunskoj godini koja je prethodila godini kada je prekršaj učinjen, dok se za ostale prekršaje iz stava 1. ovog člana može izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom učinjene štete, neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, a najviše do dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana pravnom licu, odnosno preduzetniku, može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja određene delatnosti u trajanju do tri godine, a odgovornom licu u pravnom licu zaštitna mera zabrane vršenja određenih poslova u trajanju do jedne godine.

Član 139

Novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne dostavi Agenciji podatke i informacije neophodne radi obavljanja poslova iz njene nadležnosti (član 41);
- 2) ne izgradi kanalizacionu i prateću infrastrukturu potrebnu za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža, pripadajućih sredstava i elektronske komunikacione opreme do prostorija korisnika (član 43. stav 1);
- 3) narušava zaštitni pojas ili obavlja radove u blizini elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava na način koji ugrožava funkcionisanje elektronskih komunikacija (član 45);
- 4) narušava zaštitnu zonu duž trase radio-koridora (član 46);
- 5) ne postupi u skladu sa propisanim zahtevima za obezbeđivanje elektromagnetske kompatibilnosti (član 47);
- 6) njegova elektronska komunikaciona mreža, pripadajuća sredstva ili elektronska komunikaciona oprema prekoračuje propisani nivo elektromagnetskog polja (član 48);
- 7) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o finansiranju univerzalnog servisa (član 58. stav 2);
- 8) ne postupi u skladu sa rešenjem Agencije o obezbeđivanju pristupa aplikativnim programskim interfejsima i elektronskim programskim vodičima (član 102);
- 9) ne postupi u skladu sa odredbama člana 103. ovog zakona u vezi sa uslovnim pristupom;
- 10) ne osigura jednaku dostupnost svojih usluga osobama sa invaliditetom, odnosno ne postupi u skladu sa odgovarajućim rešenjem Agencije (član 110);
- 11) ne vodi javni telefonski imenik ili ne omogućava pristup podacima u javnom telefonskom imeniku iz člana 121. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, odnosno fizičko lice novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Član 140

Novčanom kaznom od 100.000 do 250.000 kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne objavi podatke o ponudi usluga univerzalnog servisa (član 56. stav 3);
- 2) ne dostavi Agenciji izveštaj o pružanju usluga univerzalnog servisa (član 57. stav 1);
- 3) propusti da obavesti Agenciju o promeni podataka (član 74. stav 3. i član 91. stav 3);
- 4) ne izda račun sa detaljnom specifikacijom u skladu sa odredbama člana 112. ovog zakona;
- 5) ne obezbedi pretplatniku mogućnosti za kontrolu troškova iz člana 114. ovog zakona;
- 6) ne pruža usluge identifikacije poziva u skladu sa odredbama člana 115. ovog zakona;
- 7) ne preduzme mere u vezi sa otkrivanjem i sprečavanjem zlonamernih ili uznemiravajućih poziva (član 116);
- 8) ne obezbedi pretplatniku mogućnost za zaustavljanje automatskog preusmeravanja poziva (član 117);
- 9) ne obezbedi pretplatniku mogućnost za filtriranje nezatraženih i škodljivih elektronskih poruka (član 119. stav 1);
- 10) ne preduzme mere u vezi sa otkrivanjem i sprečavanjem slanja nezatraženih i škodljivih poruka (član 119. st. 2-4).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, odnosno fizičko lice novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

XX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Kontinuitet Republičke agencije za telekomunikacije

Član 141

Danom stupanja na snagu ovog zakona Republička agencija za telekomunikacije osnovana Zakonom o telekomunikacijama ("Službeni glasnik RS", br. 44/03, 36/06 i 50/09 - US) nastavlja sa radom kao Republička agencija za elektronske komunikacije, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Zaposleni u Republičkoj agenciji za telekomunikacije nastavljaju sa radom kao zaposleni u Republičkoj agenciji za elektronske komunikacije, na poslovima na kojima su radili, do dana stupanja na snagu novih opštih akata Agencije kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa.

Članovi Upravnog odbora Republičke agencije za telekomunikacije nastavljaju sa radom do izbora članova upravnog odbora Republičke agencije za elektronske komunikacije, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Posebne obaveze Ministarstva

Član 142

Ministarstvo raspisuje javnih konkurs za izbor članova upravnog odbora Agencije kojima je istekao mandat u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministarstvo donosi opšte akte na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Do donošenja akata iz stava 2. ovog člana primenjuju se važeći opšti akti doneti na osnovu zakona koji prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog zakona, osim odredaba tih akata koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Posebne obaveze Agencije

Član 143

Upravni odbor Agencije donosi statut Agencije koji je usklađen sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Upravni odbor Agencije raspisuje javni konkurs za izbor direktora Agencije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu statuta Agencije.

Direktor Agencije donosi akt o unutrašnjoj organizaciji Agencije u roku od 30 dana od stupanja na dužnost.

Agencija formira nove, odnosno ažurira postojeće registre, evidencije i baze podataka i propisuje obrasce za unos i izmenu podataka, u skladu sa odredbama ovog zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija donosi opšte akte na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Do donošenja akata iz stava 4. ovog člana primenjuju se važeći opšti akti doneti na osnovu zakona koji prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog zakona, osim odredaba tih akata koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Licence i opšta odobrenja izdata u skladu sa ranije važećim propisima

Član 144

Licenca i opšta odobrenja izdati do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka perioda na koji su izdati.

Imaoci licenci i opštih odobrenja iz stava 1. ovog člana, dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija, po službenoj dužnosti, evidentira imaoce licenci i odobrenja iz stava 1. ovog člana u evidenciji operatora, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Tržišta podložna prethodnoj regulaciji i odluke o utvrđivanju operatora sa značajnim tržišnim udelom donete u skladu sa ranije važećim propisima

Član 145

Do donošenja akta iz člana 59. ovog zakona, prethodnoj regulaciji podležu sledeća tržišta:

- 1) maloprodajno tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži;
- 2) veleprodajno tržište originacije poziva u javnoj telefonskoj mreži;
- 3) veleprodajno tržište terminacije poziva u javnoj telefonskoj mreži;
- 4) veleprodajno tržište (fizičkog) pristupa elementima mreže i pripadajućim sredstvima (uključujući deljeni i potpuni raščlanjeni pristup lokalnoj petlji);
- 5) veleprodajno tržište širokopojasnog pristupa;
- 6) veleprodajno tržište iznajmljenih linija;
- 7) veleprodajno tržište terminacije poziva u mobilnoj mreži.

Agencija je dužna da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izvrši analizu tržišta, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Agencija je dužna da u roku od šest meseci od dana objavljivanja izveštaja o izvršenoj analizi tržišta iz stava 2. ovog člana, preispita odluke o utvrđivanju operatora sa značajnim tržišnim udelom, koje su donete na osnovu ranije važećih propisa, kao i da odluči o određivanju operatora sa ZTS u skladu sa odredbama ovog zakona.

Odluke o dodeli numeracije

Član 146

Odluke o dodeli numeracije donete do dana stupanja na snagu ovog zakona, važe do isteka roka na koji su donete, a dodeljena numeracija se koristi u skladu sa odredbama ovog zakona.

Dozvole za radio stanicu izdate u skladu sa ranije važećim propisima

Član 147

Danom stupanja na snagu ovog zakona imaoći dozvola za radio stanice nastavljaju sa radom u skladu sa izdatim dozvolama, do isteka perioda na koji su izdate.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, imaoći dozvola za radiodifuzne stanice, izdate u sklopu dozvola za emitovanje televizijskog programa, nastavljaju sa radom u skladu sa izdatim dozvolama, koje prestaju da važe u rokovima utvrđenim aktom o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa iz člana 104. stav 1. ovog zakona.

Započeti postupci

Član 148

Postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovog zakona se okončavaju u skladu sa propisima po kojima su započeti.

Pružanje javno dostupnih telefonskih usluga preko javne fiksne telefonske mreže

Član 149

Pružanje javno dostupnih telefonskih usluga preko javne fiksne telefonske mreže izuzima se iz režima opšteg ovlašćenja do 31. decembra 2011. godine.

Do isteka roka iz stava 1. ovog člana, dozvola (licenca) za javne fiksne telekomunikacione mreže i usluge izdaje se u skladu sa odredbama Zakona o telekomunikacijama, kojima se uređuje izdavanje licence za javne fiksne telekomunikacione mreže i usluge.

Prestanak važenja Zakona o telekomunikacijama

Član 150

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o telekomunikacijama, osim člana 6. stav 1. tačka 4), čl. 36, 37. i 39, a koji prestaju da važe 31. decembra 2011. godine.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sistemima veza ("Službeni list SFRJ", br. 41/88, 80/89 i 29/90 i "Službeni list SRJ", br. 34/92, 24/94 i 28/96).

Stupanje na snagu zakona

Član 151

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".